

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Turgut Özakman

Duvarların Ötesi

Bilgi Yayınevi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

**«Bizi ayakda tutan nefretti. Biz
öyle iyi davrandın ki nefret
etmez olduk.»**

BİLGİ YAYINLARI **7**
TIYATRO DİZİSİ **4**

Birinci Basım
Ağustos 1965

BİLGİ YAYINEVİ
Sakarya Caddesi No 8
Yenişehir, Ankara
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantery.org>
Tel.: 17 74 03 17 89 30

Turgut Özakman

Duvarların Ötesi

PEMBE EVİN KADERİ'ni yazalı onbeş yıl olmuş. 1950 de tiyatro hakkında ne biliyordun? Hemen hemen hiç. Aradan geçen sekiz yıl tiyatroyu anlamak, bu "sırرا varabilmek" için harcanan çabalarla doludur. Kitaplar, konferanslar, temsiller, tenkitler, sohbetler, denemeler, Köln Tiyatro Enstitüsü, Mac Gowen kursu.. Bütün bunların sonunda bir tek şey öğrendim : Tiyatro, tiyatronun dışında öğrenilemez! Bildiğim ne varsa hepsini, olanca teşvik ve tenkidıyla, acı ve tatlı dostluklarıyla bana kucağını açan Devlet Tiyatrosuna borçluyum. Duvarların Ötesi'ni Devlet Tiyatrosunun sanatçılarına, yöneticilerine ve işçilerine adıyorum. Bu tükenmiyecek bir minnet borcunun ilk taksididir.

1965

ASILMIŞLARIN BALLADI

*«Olmayın bu kadar katı yürekli
Ey dünyada kalan insan kardeşler
Allah da sizden razı olur belki
Sizler acırsanız bizlere eğer
Şurada asılmışız üçer beşer
Kuş sütüyle beslenen şu bedene
Bir bakın dağılmada günden güne
Bakın kül olan kemiklerimize
Gülmeyin dostlar bu hâle düşene
Tanrıdan mağfiret dileyin bize
Kanun namına öldürüldük diye
Hor görmeyin bizleri kardeş bilin
Dünyada herkes akıllı olmaz ya
Biz de böyle olmuşuz neyliyelim
Madem alınımıza yazılmış ölüm
İsa Peygambere dua edin de
Yanmaktan cehennem ateşlerinde
Esirgesin bizi acısın bize
Etmeyin işte ölmüşüz bir kere
Tanrıdan mağfiret dileyin bize.»*

François Villon (*)
(1431 - 1489)

DUVARLARIN ÖTESİ için benden bir yazı istedikleri zaman, önceden hazırladığım uzun yazıyı bir kez daha okudum. Kısaca şunları söylemek istemişim: Şüphe yok ki suçluluk bir anomalidir; bireyle toplum

kuralları arasındaki uyumsuzluktan doğar. Bu uyumsuzluğu yaratan türlü sebepler vardır. Bir kısmı soyçekimine dayanır, bir kısmı da topluma, çevreye. Her ikisi de suçlunun sorumluluğunu aşar. Suçlu dediğimiz insan aslında bedbaht bir hastadır. Bu pek açık gerçeği kabul edinceye kadar herhalde yüzyıllar geçecek. Nitekim deliller düne kadar hasta değil suçlu muamelesi görüyorlar, zindanlarda ölüme terk ediliyorlardı. Psikiyatrinin Tarih ve Tekâmülü başlıklı konferanstan bir kaç cümle “Deliler çok defa canilerle birlikte şehir dışındaki hapishane ve zindanlara, baykuşların tünedikleri deliklere, nemli mahzenlere, dehlizlere kapatılırlardı. Fazla olarak demirlere vururlar, etleri çürüyünceye kadar bağlı tutulurlardı 1803 de Roll bu tabloyu tasvir ettikten sonra, bu hastaların figanları karşısında insanların utanmazlığını acı surette tenkid ediyor. 18 inci asırda Fransa’da da aynı vaziyet vardı. Bir kısmı hastalar, çıplak, bir kısmı paçavralarla örtülü, havasız, ışısız yaşıyorlar, zincirlere bağlanıyorlardı. Halbuki o sıralarda vahşi hayvanlar daha ziyade itinaya mazhardı.” (1936, Prof. Dr. F. K Gökay). Yarın suçlular da hasta muamelesi görecektir, hastahanelere yollanacaklar. Deliliğin bir hastalık olduğunu kabul etmek için orta ve yakın çağ alabildiğine zorluk çıkarmıştı. Şimdi buna inanamıyoruz. Gelecek kuşaklar bize, tıpkı bizim ortaçağlılara baktığımız gibi bakacaklar.

İşte kısaca bu biçimde dip notlu, parantezli, ıktıbaşı, mehazlı ciddinin ciddisi bir yazı. İhtimal yanlışlarla doluydu, kimseyi tatmin etmiyecekti, eksikti, heyecansızdı. Sonra François Villon’un Asılmışların Balladı’nı buldum. Bu su ve mermer sadeliğindeki şiir, Duvarların Ötesi, 500 yıl sonra bütün talihsizliği ve cılızlığı ile yenilemeğe cüret ediyordu. Bu konuda ille bir şeyler söylemek gerekiyorsa François Villon’a sığınmalıyım dedim.

Lütfen Asılmışların Balladı’nı okuyun!

Turgut ÖZAKMAN

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

(*) Çeviren : O. V. Kanık

KİŞİLER :

1. Mahkum
2. Mahkum
3. Mahkum
4. Mahkum

Genç Kız
Doktor

Oyun 3 perde

BİRİNCİ PERDE

Bir zeytin deposunun 2. katı. Karşıda bir kapı, solda bir pencere, aşağıda yukarı katta çıkan bir merdiven. Duvarlar çıplak ve ve kırıli.

Ortada tahtadan kaba bir masa, birkaç tabure, uzunca bir sıra. Vakit ilkbahar, öğle sonu.

(İki silah sesi, kapı bir tekmeyle açılır, 1. mahkum telaşla içeriye girer. Elinde bir tüfek, hakim, kaba saba, mert bazan aşırı merhametli bir adam. Yüzünün sağ tarafını bir tik zaman zaman elektrik çarpmış gibi büzer. Sağa sola bakınır, nefes nefesedir. Kapıdan dışarıya seslenir.)

1. MAHKUM Kimse yok! Gir içeri! (3. mahkum girer) Yukarı, durma, yallah! (3. merdivenlerden yukarı fırlar) Sahtekâr Allahın belası çabuk ol içeri! (2. mahkum

girer) Haydi, sen pencereye gözünü dört aç ,sinek uçsa haber ver. (*Yukarı endişe ile bakar.*) Hey ne oluyor yukarda cevap versene inek. (*Merdivene yürür.*)

3. MAHKUM (*Mahkumların en genci; çabuk paniğe kapılır. Daimi bir korku içinde*) Ne bağıırıyorsun?

1. MAHKUM Kimse var mı?

3. MAHKUM (*inerek*) Yok!

1. MAHKUM Güzel. İhtiyar sen de gel. (*4. Mahkum sırtında ağzı bağlanmış bir kızla içeri girer. Dilsizdir fakat duyar. Bir kavga-da başına inen darbe konuşma merkezini tahrip etmiştir. Boş gözleri, adeta alçı bir maskeye benzeyen ifadesiz bir yüzü vardır. Dış dünya ile ilişkisi kesilmiştir.*) İndir yükünü, indir işte oraya, bakınma öyle salak salak. (*4. Mahkum 3. nün yardımıyla kızı indirir*). Bir şey olmuş mu bir yerine?

3. MAHKUM Hayır.

1. MAHKUM Çöz ağzını.

3. MAHKUM Sen delirdin mi, ya bağıırırsa?

1. MAHKUM Ne diyorsam onu yap.

2. MAHKUM Kesin gürültüyü!

1. MAHKUM Ne var?

2. MAHKUM Geldiler.

3. MAHKUM Bırakın bu lafları şimdi

2. MAHKUM O küçük oğlanı vuralım dedim, dinlemediniz.

1. MAHKUM Ne oldu ne yapıyor?

2. MAHKUM Burasını tarif ediyor. Baksana sinek gibi üşüştüler.

1. MAHKUM Anlaşıldı, biraz temizlik yapmak lazım. Nerede o piç?
3. MAHKUM At şu oyuncağı elinden artık, nasıl olsa anlayacaklar burada olduğumuzu.
1. MAHKUM Ne demek istiyorsun?
3. MAHKUM Ne diye başınızı belaya sokalım.
1. MAHKUM Çekil ulan önümden. (*Dışarıdan bir silâh sesi.* 4. *Mahkum müstesna hepsi kendilerin yere atarlar.*)
2. MAHKUM Vay anasını bayram çabuk başladı.
3. MAHKUM Ne yapacağız şimdi?
1. MAHKUM Köpoğlu köpekler. (*Aşağıdan sokak kapısına inen tekmelerin sesi gelir.*)
3. MAHKUM Kapıyı yıkıyorlar.
1. MAHKUM Lanet olsun, çabucak enselendik. Bir soluk almıya fırsat vermediler.
3. MAHKUM Ben size dedim buraya gelmiyelim diye.
2. MAHKUM Reis haydi biz de numaramızı yapalım.
1. MAHKUM Ne yapacağımı anladın mı?
2. MAHKUM Sen beni ne sanıyorsun? Ben bu işlerin felsefesini yapmışım? (*Bir silah sesi.*)
3. MAHKUM İhtiyar yere yat. Deli misin?
1. MAHKUM (*Üçüncüye*) Bacaksız. İhtiyarı da al aşağıya in, kapıyı takviye edin, beş dakika dayanırsak yeter bana. Anladın mı? Hadi kalk, sonra titrersin. İhtiyar tamam mı? (*4. Mahkum başını sallar 3. Mahkum ile dışarı çıkarlar.*)

2. MAHKUM Amma gürültücü insanlar be.
1. MAHKUM Bilirim sen sessiz çalışırsın. (*Tüfeğin ucuna bir beyaz mendil bağlar.*)
2. MAHKUM E, ben aklımı kullanırım.
1. MAHKUM Öğünmeyi bırak ta pencereyi aç. Kendini gösterme.
2. MAHKUM Bunu görünce ne ümitlere kapılacak zavallılar (*pencereyi açmağa çalışarak.*) Ne sevinecekler teslim olacağız diye. (*Açar.*)
(*1. mahkum tüfeği pencereden uzatır. Dışarıdan biri haykırır, aşağıdan gelen sesler durur.*)
1. MAHKUM Kapıdan bak sen aşağıda ne oluyor; haydi, fırla.
2. MAHKUM (*Kapıya koşar ve orada durur.*)
Hey ne yapıyorsunuz?
1. MAHKUM Kapı sağlam mı?
2. MAHKUM Kapı sağlam mı?
1. MAHKUM Ne olmuş be, cevap versene?
2. MAHKUM Merak etme, işler yolunda. (*Canavar düdüğü.*)
1. MAHKUM Takviye geldi.
2. MAHKUM Erkek değil ki bunlar. Hepsi bir olup ta öyle geliyorlar insanın üstüne.
1. MAHKUM Yeter mi dersin?
2. MAHKUM Yeter tabii. Biraz daha beklersen ecelimizle öleceğiz.
1. MAHKUM Sen kızı çöz.
2. MAHKUM Pekâlâ. (*Kızın yanına gider. 2. tek kolludur. Tek eliyle kızın ağzındaki bezi aşağıya çeker. Elindeki ipi çözer.*)

1. pencerenin kanatlarını açar; kendini göstermeden dışarı seslenir.)

1. MAHKUM Hey, bir kalleslik filan yapayım demeyin pişman olursunuz. Benden söylemesi. Lafı kısa keselim. Siz bizi tanıyor-sunuz, biz de sizi, tamam mı? Kaçmak istedik amma olmadı, buraya sığındık. (*Dışarıdan biri seslenir.*) Ne teslimi be? Siz delirdiniz mi? Biraz sabırlı olun bakalım. Gürültünüzden kıymetli misafirimiz rahat-sız oluyor. (2. *Mahkum yüksek sesle güler.*) Şimdi göstereceğim şeye iyi bakın. Ona göre karar verirsiniz. Getir kızı buraya.

2. MAHKUM (*Kızı iterek*) Halk seni bekliyor Majeste.

1. MAHKUM Gel buraya gel. Şöyle beraberce görünelim. (*Kızı kolundan tutar. Kız yor-gun ve şaşkındır. Fakat dehşete kapılmış değildir. 20 - 22 yaşlarında azimli, anlayış-lı, şefkatli ve yaşından beklenilmiyecek kadar olgundur.*) Seni görmek için can atıyorlar. (*Pencerenin önünde dururlar.*) Tanıdınız değil mi? Şehrinizden biri. (*Kıza*) Çek elini yüzünden iyice görsünler. Gördünüz mü yalnız değiliz. Bir de misafirimiz var. (*Garip garip güler.*) Bu kıza mazal-lah bir şey olmasını ister misiniz? Bir kulağının kesildiğini, bir gözünün oyul-duğunu düşünün. Namusu kırk paralık olsa sevinir misiniz? Ha, anlıyorsunuz değil mi? (*Kıza*) Numaran bitti, git otur bir

yere. Vaziyet işte bu. Eğer bizi rahat bırakırsanız, kılına bile dokunmayız. Tamam mı? Yok içimizden birine bir şey olursa bizi pusuya düşürmek isterseniz saniyesinde kızı paramparça ederiz. Bizden söylemesi. (*Dışardan bir ses.*) Ne mi istiyoruz? Bundan basit ne var be? Yaşamak istiyoruz, yaşamak. İşte bu kadar; siz bize nasıl davranırsanız, biz de ona öyle davranırız. Pazarlığımız bu. Hadi bakalım, basın gidin şimdi. Eve yaklaşanının beynini dağıtırım. Sonra yine konuşuruz. Vaktimiz çok, önce bir soluk alalım. (*Pencereyi kapar.*)

2. MAHKUM Yamansın be reis. Sen tarif ederken benim bile kıza içim ısıniverdi. Şu canım ağıza, şu saçlara bak. Kız değil tavus tüyü.

1. MAHKUM Bana bak Sahtekar, şakaya gelmez bu iş. Hepinizin hayatı ona bağlı. Oyun bozanlık edeni kalbura çeviririm. (2. *mahkum pencereye yürür*, 3. *mahkum ve* 4. *mahkum içeriye girerler.*) Bu kıza parmağının ucu ile dokunanı, Allah belamı versin zimbalarım. Size de söylüyorum ha, duydum duymadım yok. Ne yaptınız aşağıda?

3. MAHKUM Bir sürü boş fıçı varmış. Hepsini kapının arkasına dizdik.

1. MAHKUM İyi oldu mu?

3. MAHKUM Oldu.

1. MAHKUM Aferin, kolağan ettin mi etrafı?

3. MAHKUM Evet.
1. MAHKUM Ne var?
3. MAHKUM Fıçılar.
1. MAHKUM Başka, su?
3. MAHKUM Var.
1. MAHKUM Hela?
3. MAHKUM Var.
1. MAHKUM Arka kapı filan?
3. MAHKUM Yok.
1. MAHKUM Pencere?
3. MAHKUM Bir tane. O da demir parmaklıklı.
1. MAHKUM Sağlam mı?
3. MAHKUM Evet.
1. MAHKUM Birazdan ben de bakarım. Şimdi emniyetteyiz.
2. MAHKUM Yolun karşısına çekildiler.
1. MAHKUM Ya ne olacaktı?
3. MAHKUM Ama her taraf polis dolu.
1. MAHKUM Bize ne?
3. MAHKUM Onlar da boş durmuyorlar ya.
1. MAHKUM Bana bak asap bozma, yukarda ne vardı?
3. MAHKUM Bilmiyorum. Kimse yoktu ona baktım yalnız. Yatak var galiba.
1. MAHKUM Sahtekar, çık yukarı bir de sen bak.
2. MAHKUM (*Merdivene yürür, 3. mahkum pencereye geçer.*) Keşke üç kız daha yakalayıp getirseydik, hem daha garantili olurdu hem de kıskançlık çıkmazdı.
1. MAHKUM Havalan havalan.

2. MAHKUM Bu tek kanatla nasıl havalanayım? (*Çıkar.*)

3. MAHKUM Biri geldi siyah arabayla.

1. MAHKUM O bir şey mi? Daha bütün dünyayı toplıyacağım, pencerede durup fotoğraf çektireceğim. Gazetelerde nah böyle resimlerimiz çıkacak. Ya herru ya merru oğlum! Ama sonunda bu kuru kalabalığın arasından elimi kolumu sallıya sallıya çekip gideceğim.

3. MAHKUM (*Döner*) Nereye, darağacına mı?

1. MAHKUM (*Atılır, boğazına sarılır*). Ulan köpek ağzını yırtarım senin. şom ağızlı hergele, uğursuz piç. Bas git elimden bir kaza çıkmasın. Bara gidelim bara, at yarışlarına giderim, sahile giderim anladın mı? Canım nereye isterse oraya giderim. Ama giderim. Sok bunu o tahta kafana, başka yolu yok bu işin. (*Silkeler bırakır.*) İhtiyar geç pencereye. Ayırma gözünü sokaktan. (*Yukarı bağıırır.*) Ne fare gibi geziniyorsun tepemde, anlatsana ne halt var yukarda? Sen de bizimle kalmak istiyorsan niye kaçtığımızı unutma.

2. MAHKUM (*İner*). Nimet çarpsın yaşadık Reis. Yukarda iki yatak var. Ama ne yatak, yaylı maylı.

1. MAHKUM Anladık; şimdi oturup bir plân yapalım.

2. MAHKUM Yukarda pencere gibi bir delik varmış. Elimi salladım hepsini canu gönülden selâmladım. Bir karşılık veren çıkma-

di. İnsanlar gitgide kabalaşıyor Reis.

1. MAHKUM (3. *mahkûma*) Bacaksız surat. asma öyle, kavga ettik, geçti gitti. On gündür köpek gibi kaçıyoruz zaten. Sırtımız yatak, kursağımız sıcak yemek görmedi. Ben kaçmaya alışık değilim.

3. MAHKUM Ben alışık mıyım?

1. MAHKUM İyi işte, halden anla öyleyse, hır çıkarma. (*Kıza*) Git öteye otur. (*Kız dipte-ki tabureye oturur.*) Anlaştık mı?

3. MAHKUM (*Sert*) Anlaştık.

2. MAHKUM (*Pencereden bakar*) Yüzlerce insan toplanmış. Karınca düğünü gibi. Dağıtmaya çalışıyorlar.

1. MAHKUM Kes dırdırı da otur şuraya! Plân yapalım.

1. MAHKUM Bilirim bensiz edemezsin. Kim derdi ki bir evimiz, evimizde bir masamız, masamızın da bir üstü olacak. Oturup bey gibi karar alacağız. Plân yapacağız. (*Elini masaya vurur.*) Efendiler! Peşin peşin hiç bir fikrinizi kabul etmiyorum. Ah canına yandığımın hürriyeti (*Oturur.*)

1. MAHKUM Bitti mi?

2. MAHKUM Bir gün gelir herşey biter. Çünkü her şey fanidir;

3. MAHKUM Ne yapacaksak yapalım, tavşan gibi avlıyacaklar.

2. MAHKUM Ne o Bacaksız, korkuyormusun?

3. MAHKUM Sen korkuyor musun?

2. MAHKUM Ölmüş eşek kurttan korkar mı? Ne olacak sanki?

3. MAHKUM Niye bizimle geldin?
2. MAHKUM Sana ne?
3. MAHKUM Niye kaçtın öyleyse?
2. MAHKUM Niye kaçmayayım?
3. MAHKUM Niye darağacına razı olmadın?
Anlattıklarını dinledin, kanın buz kesti değil mi? Bir daha gözüne uyku girmedi değil mi? Yağlı halatı boynuna geçirdikleri zaman böyle.. (*Yarı deli gibi ayağa kalkar.*)
bir tekme.. (*Taburesine bir tekme atar*)
boynun kırılınca.. (*Elleri boynunda kenetli, kriz halinde avazı çıktığı kadar bağırır.*)
1. MAHKUM Sakin ol! (*Tokat atar*) Sakin ol!
Ne korkuyorsun, sakin ol. Tehlike kalmadı artık Bacaksız. Güven bana. (*3. Mahkum sessiz ağlar.*) Baksana çıtları bile çıkmıyor, birşey yapamıyacaklar. Anam avradım olsun, buradan elimizi kolumuzu sallıya sallıya çıkıp gideceğiz. Göreceksin. Anlıyor musun? Ağlama, allahaşkına ağlama.
2. MAHKUM (*Duygusuz*) Bırak açılır.
1. MAHKUM Bırak olur mu be? Baksana ağlıyor?
2. MAHKUM İyi gelir.
1. MAHKUM Bana bak çakal, sen bastın zaten oğlanın damarına, söylenip durma.
2. MAHKUM Ne yapacağız yani, çocuk mu avutacağız?
1. MAHKUM Kimsenin avunmıya ihtiyacı yok, bekliyeceğiz.
2. MAHKUM Neyi, kanunları değişmesini mi?

1. MAHKUM Defol hergele. Sen ne anlarsın böyle yüksek plânlardan?
2. MAHKUM Yirmi senelik meslek hayatımı mı inkâr ediyorsun?
1. MAHKUM Şu dışardaki kalabalığı gördün değil mi?
2. MAHKUM Gördüm.
1. MAHKUM Ne düşündüklerini biliyor musun?
2. MAHKUM Ne bileyim ben?
1. MAHKUM Dinle öyleyse (*Kızı gösterir.*) Sırf şu güzel hayvan yaşasın diye ne istersek razı olurlar.
2. MAHKUM Atma be.
1. MAHKUM Razı olmazlar mı?
2. MAHKUM Neye olsunlar? Bunun gibi binlercesi hergün kazadan, cinayetten, harpten, ihtiyarlıktan, açlıktan, zevkten ölüyor. İşleri yok ta bunu mu dert edinecekler?
1. MAHKUM Bir kere bütün dünya öğrenecek burda olanları. Şu aşağıdakiler kızı feda etse dünya etmez.
2. MAHKUM Canlarına tak derse? Kız mız dünya, münya dinlemezler, dökerler gazı, şerefsizim cayır cayır yanarız.
1. MAHKUM Sen bir kere medeniyeti anlamamışsın oğlum. İnsan demek..... her şey demektir. İnsan en muhterem hayvandır.
2. MAHKUM Nereden ezberledin bu lafları?
1. MAHKUM Benim müdafaamda bu lafların bini bir paraydı.

2. MAHKUM Onun için buradasın ya.
1. MAHKUM Biz kaçır kaçmaz bütün karakollara rapor gelmiştir. Her şey yazılı orda. Nasıl sözünün eri bir adam olduğum da... Yaparım dediğimi, kıpırdasalar kıızı vururum. Bunu biliyorlar. Ne istesek razı olurlar, başka çareleri yok.
3. MAHKUM Ne zamana kadar?
1. MAHKUM (*Hoyrat bir sevgiyle 3. mahkumun başını okşar.*) Biz ne kadar istersek, Bacaksız. Bir sene bile kalırız burada. On sene bile kalırız. Eğer sözümü dinlerseniz, ecelimizle ölene kadar bize dokunamazlar.
2. MAHKUM Belki de...
1. MAHKUM Anladın mı plânın inceliğini? Elimi bırakın da ayağımı öpün ulan. Kıza kötülük gelmesin diye kurbanlık koç gibi besliyecekler bizi burda. Hep beraber ihtiyarlar gideriz. O zamana kadar da ya af çıkar, ya zelzele olur, ya da bunlar yakamızı bırakırlar. Nasıl? Söyle fikrini Sahtekâr. Haklı değil miyim?
2. MAHKUM Bana göre hava hoş. Kaybedecek bir şeyim yok ki.
1. MAHKUM Sen ne diyorsun?
3. MAHKUM Kumar bu.
1. MAHKUM Kumar ne demek?
3. MAHKUM Ya aşağıdakiler senin gibi düşünmüyorsa?
1. MAHKUM Düşünmüyorsa niye uçuruyorlar bizi? Niye kapıyı devirip içeri dalmıyorlar? Ha, söylesene niye silâhlarını

üstümüze boşaltmıyorlar? (*Pencereye yürür.*) Nerede o kabadayılar? Hepsini parmağında oynatacağım, parmağında. Şu kafa tarlasına bak. Bir tetiğe dokunsam, beyinleri irin gibi akacak.

3. MAHKUM Oynama artık şu tüfekte. Ne gelirse başımıza ondan geldi.

1. MAHKUM (*Kısa bir sükuttan sonra*) Pekâlâ. Zaten bir şey yaptığım yok. (*4. mahkum'a*) Hadi sen git dinlen biraz ben beklerim. (*4. mahkum odanın ortasına doğru yürür.*)

3. MAHKUM İhtiyar ne diye topallıyorsun?

1. MAHKUM Kim topallıyor, ihtiyar mı?

3. MAHKUM Evet.

1. MAHKUM Birşey mi oldu ayağına? Dur bakalım otur şuraya. Sende bir hâl var. Aç ayağını. Bunu aç, aç... (*4. mahkum açar, dikapağından aşağısı kanla sıvanmıştır.*) Hay Allah belanı versin. Niye söylemiyorsun, ne zaman oldu?

3. MAHKUM Dün mü?

1. MAHKUM (*Tüfeği ikinciye uzatır.*) Al şunu. Hayvan herif, ya bu ayak başımıza bir iş açarsa? Ne zaman olmuş...

3. MAHKUM Bu sabah.

1. MAHKUM Ne oldu, çarptın mı? (*İhtiyar işaretle anlatır.*)

3. MAHKUM Vuruldun ha.

1. MAHKUM İyi halt ettin.

3. MAHKUM Nereden?

1. MAHKUM Dur, dur. Şuradan mı? (*Eliyle dokunur. 4. mahkum hayvanca bir sesle inler.*)
3. MAHKUM Kurşun içerde kalmış.
2. MAHKUM Kalsa dayanamaz.
1. MAHKUM Bu kütük dayanır. Sahtekâr anlar mısın bu işten?
2. MAHKUM Deli misin? Kandan ödüm patlar benim.
3. MAHKUM Ağrıyor mu? (*Evet*) Çok mu? (*Oldukça*).
1. MAHKUM Meheldir böylesine. Git, git kör kurşuna hedef ol .Kop artık yakasından. İyi olursa ne alâ, biz seviniriz. Yok iyi olmaz geberirse dışarıdakiler sevinir.
2. MAHKUM Ondan evvel biz açlıktan gebereceğiz.
1. MAHKUM Doğru. Her şeyden önce ziftlenelim. (*Pencereye yürür.*)
2. MAHKUM Ne yapacaksın?
1. MAHKUM (*Pencereyi açarak*) Hiç. Yemek isteyeceğim. (*Seslenir*) Heey, biri gelsin bu tarafa. Söyliyeceklerim var. Çabuk. (*İçeri.*) Üç kişi birden geliyor. (*Memnundur.*) Üç tane koskoca adam. Şu Allahın işine bak. Bir parmak işaretimle yeri, göğü birbirine katmaya başladım. (*Dışarı*) Yeter, durun orda. (*İçeri*) Zıngadak durdular. (*Sevinçle güler.*) Allah, Allah.... (*Dışarı*) Beyler, sizin anlayacağınız, biz bu eve yerleşiyoruz. Şimdi bize yemek yollayın. Dündenberi açız. (*İçeri*) Bir ip

bulun bir yerden. (2. mahkum çıkar.)
İstediğimiz şeyleri, bir sepete koyun. Pencereden çekeriz. Söyle bakalım Bacaksız ne istiyorsun?

3. MAHKUM Ne olursa olsun yerim, içim kazanıyor.

1. MAHKUM Kuru fasulye ister misin öyleyse?

3. MAHKUM (*Nefretle tükürür*) Zıkkımın kökü.

1. MAHKUM Gördün mü? Bir şey söyle. Hani zeytinyağlı dolma diye aklın çıkardı. Niye istemiyorsun.

3. MAHKUM İstiyorum.

1. MAHKUM Tıpkı, anneninkiler gibi olsun değilmi?

3. MAHKUM (*Hışımlla.*) Alma annemi ağzına.

1. MAHKUM Olur, olur. Başka?

3. MAHKUM Ekmek.

1. MAHKUM (*Dışarı.*) Bize ekmek yollayın. Zeytin yağlı dolma yollayın. Peynir zeytin yollayın. Ne varsa yollayın işte. (*İçeri.*) Ulan ne vardır başka, kibarların yediği, söyle en pahalısından?

3. MAHKUM Salata.

1. MAHKUM Başka?

3. MAHKUM Başka... Ne bileyim ben?

1. MAHKUM Desene bu zavallı kibarlar açlıktan geberiyorlar.

3. MAHKUM Şey işte, kuşkonmaz..

1. MAHKUM (*Dışarı.*) Bana bakın salata ile neydi o... kuşkonmaz da isteriz. Yetmez bu

be. Ne yani, perhizde miyiz? İhtiyar sen ne istersen? Kuru.. Bırak, allahaşkına adam gibi birşeyler iste.

3. MAHKUM Alışmış adam bir kere, ne yap-sın?

1. MAHKUM Sen bilirsin. (*Dışarı.*) Bize kuru fasulye de yollayın. (2. *Mahkum girer, elin-de uzun bir ip.*)

2. MAHKUM Şarap, şarap söylediniz mi?

1. MAHKUM Yaşa be Sahtekâr.

3. MAHKUM Öyieyse ben de likör isterim.

1. MAHKUM Ne yapacaksın likörü?

3. MAHKUM Ne yapılır, içeceğim.

2. MAHKUM Ulan bari içmiş olsan.

3. MAHKUM Onun için istiyorum ya.

1. MAHKUM İsteyenin yüzü bir kara, anası-nı satayım.

2. MAHKUM Sigara?

3. MAHKUM Salata.... Ha bunu demin söyle-dimdi.

2. MAHKUM Traş takımı.

3. MAHKUM Şey de isteyelim.

1. MAHKUM Ne?

3. MAHKUM Bana bir gömlek istesene? Be-yaz bir gömlek.

2. MAHKUM Bir dakika. Çok güzel. Son fır-sat bu bizim için.

1. MAHKUM Açık konuş.

2. MAHKUM Bu çullarla mı dolaşacağız hâlâ?

1. MAHKUM Elbise de mi isteyelim?

2. MAHKUM Tabii. Nimet çarpsın bundan gü-zel şenlik görmedim. Adama benzesek bi-

raz fena mı olur? Artık evimizdeyiz oğlum.
Temiz giyinmeliyiz.

1. MAHKUM (*Kaşınır.*) Fena fikir değil.

2. MAHKUM Benim elbisem yelekli olmalı.
Şöyle baş parmağımı takıp... (*Yürür*)
Beyler? (*İki tarafına bakınır*) Yelek bu ya-
hu. Yeleksiz yaşanır mı?

3. MAHKUM Çatal, kaşık ta iste.

2. MAHKUM Bıçak? Yemek dediğin bıçakla
yenir.

1. MAHKUM (*Pencereden.*) Hey dinleyin be-
ni. Bize içki gönderin.

3. MAHKUM Likör, Reis.

1. MAHKUM Likör, şarap, rakı, soda ne var-
sa.... Sigara, traş takımı, ayna.

2. MAHKUM Adam not alıyor.

1. MAHKUM İsterse almasın. Doğduğuna piş-
man ederim. (*Dışarı*) Bize elbise de lâzım.
Dört takım elbise. En şıkından. Şapka,
gömlek, pantolon. Sizin anlıyacağınız siz
ne giyiyorsanız, hepsinden isteriz. İtiraz
dinlemem. Nasıl Bacaksız, işler iyi gitmi-
yor mu? Şüphelenip duruyordun.

3. MAHKUM Daha bunun gecesi var.

1. MAHKUM Gecesi gündüzünden güzel olacak
anam avradım olsun. Maytaplar attıraca-
ğım. Donanma yapacaklar, donanma.

2. MAHKUM Hazır bu kadar masrafa giri-
yorlar, bari birimiz şu kızla evlenseydik.
(*Üçüncüyü gösterir.*) Şu salakla evlenirdi.
Tabî ben karısını baştan çıkarırdım. Kız
da sana gönül verirdi.

3. MAHKUM Benimle uğraşma bir daha.

1. MAHKUM Uzun etmeyin be. Kavga edecek o kadar vaktimiz varki. (*Kıza*) Bizden korkuyor musun, ha? (*Kız sessiz durur.*) Korkman için bir sebep yok. Göründüğümüz kadar kaba saba değiliz. Bizim de bir zamanlar senin gibi sevgililerimiz vardı.

2. MAHKUM Hem de çiftler, çiftler.

1. MAHKUM Biz de insan gibi yemek yer, giyinir, sinemaya giderdik. Bizim de hayallerimiz... E be sana ne bunlardan? Canın bir şey istiyorsa, söyle aşağıda adamlar bekliyor.

KIZ Sağolun.

3. MAHKUM İhtiyarın ayağı için de birşeyler isteyelim.

1. MAHKUM Başka bir ihtiyacımız var mı?

2. MAHKUM Bir de gardiyan iste. Ben gardiyansız yaşayamam.

1. MAHKUM Şey de yollayın bize. İlâç, sargı filan, kurşun yarası için, unutmayın ha. Onbeş dakika içinde hepsi hazır olmalı. Tamam. O kadar da görmemiş değiliz. (*Pencereyi kapar.*)

3. MAHKUM Yollarlar mı acaba?

1. MAHKUM Yollamazlarsa biz de bu güzel pilici yeriz.

2. MAHKUM İnşallah yollamazlar.

1. MAHKUM Sen adam olmazsın oğlum.

2. MAHKUM Söylesene nerden bilecekler kızın başına ne geldiğini?

1. MAHKUM Senin ayarın bozulmuş.

2. MAHKUM Sen de dört sene içerde yat. Sen de dört sene bir dişi böcek bile görme.....
Sen de dört sene...
1. MAHKUM Kes.
2. MAHKUM (*Tabureye tekme atar*). Dört sene bu ,taş dayanmaz kahrolayım. (*Bir sü-küt.*)
3. MAHKUM Bunun ayağını ne yapacağız?
1. MAHKUM Ne bileyim ben?
3. MAHKUM Ne bileyim ben olur mu be?
2. MAHKUM Benim tek kolum yok ta ne oluyor sanki? Onun da bir ayağı olmasın.
3. MAHKUM Eksik olan yalnız kolun mu sanıyorsun?
2. MAHKUM (*Tüfeği kapar*) Bir daha söyle-sene?
1. MAHKUM Koy onu yerine inek. (*Üçüncü-ye*) Al bunu aşağıya götür. Yarasını su mu ile yıka.
3. MAHKUM İyi gelir mi?
1. MAHKUM Gelsin gelmesin.
(*3. ile 4. çıkarlar.*)
2. MAHKUM İşte böyle ayak hizmetine yarar-sın sen.
1. MAHKUM (*Tüfeğin kurşunlarını çıkarır*)
Biraz sabırlı olsalar, biz biribirimizi temiz-liyeceğiz. Onlara da iş kalmıyacak.
2. MAHKUM (*Kızı gösterir*) Bunu kıskanı-yor.
1. MAHKUM Kim?
2. MAHKUM Bacaksız.
1. MAHKUM Senden mi?

2. MAHKUM Hepimizden.
1. MAHKUM Nereden anladın?
2. MAHKUM Ben adamın ciğerini okurum.
1. MAHKUM Yani fırsat düşse elini sürebilir misin?
2. MAHKUM Tabii. Fırsat ver de bak.
1. MAHKUM (*Sakin*) Pekâlâ Sahtekar. Bu meseleyi halledelim. Benden sana mücadele, ne istiyorsan yap.
2. MAHKUM Alay etme benimle.
1. MAHKUM Alay ediyorsam allah belâ mı versin.
2. MAHKUM Kahrolayım bu iş şakaya gelmez.
1. MAHKUM Haydi. Hazır kimse de yok.
2. MAHKUM Dört sene bu allah seni inandırır.
1. MAHKUM Ne dilenip duruyorsun be?
2. MAHKUM Yapma sonra geri dönemem.
1. MAHKUM Evet dedik ya kısa kes artık.
2. MAHKUM Allah seni inandırır... (*Kıza döner*) Duydun ya benim günahım yok. Beni o azdırdı. Yoksa canımı dişime takıp susacaktım. Korkma, sana fenalık yapacak değilim. O kadar güzelsin ki. O kadar gençsin ki. Birazcık merhametin varsa bana acırsın. Sadece sarıl bana, başka bir şey istemiyorum. Ben de insanım. Benim de bir kadın kucaklıyacak iki kolum vardı. Acıyorsun değil mi bana? Bana bir kere sarıl. Yalvarırım bir tek kere. (*Kıza iyice yaklaşmıştır.*) Anlıyorsun değil mi be-

ni? (*Kız duvara dayanmıştır. 2. eli-
ni uzatır tutmak ister. Kız bir çığlık atar.
Kapıdan dışarı fırlar. 2. Mahkum da ar-
kasından fırlar. 1. sükünetle tüfeği tekrar
doldurur. Pencereden bakar, dışarıdan kı-
zın çığlığı. Bir daha. 1. silâhı kapıya doğ-
rultarak bekler. 2. sallanarak içeri girer.
Yüzünü eliyle örtmüştür, alnı yarılmıştır.)*

1. MAHKUM (*Tiksinti ile*) Ne oldu it?

2. MAHKUM Hiç.

1. MAHKUM Benim müsaade etmem kafi de-
ğil. Anladın değil mi? Girdi değil mi kafa-
na? (*Kız, 3. Mahkum ve 4. Mahkum girer-
ler.*)

1. MAHKUM Kim vurdu buna?

3. MAHKUM İhtiyar. Kız kendini merdiven-
den atıyordu, güç yetiştik.

1. MAHKUM Neyle vurdu?

3. MAHKUM Hiç, eli ile.

1. MAHKUM (*Tüfeğin ucuna sardığı mendili
cebinden çıkarır, 2. Mahkuma atar.*)
Sil yüzünü bununla. Bu da sana ders ol-
sun. (*Kıza*) Senin bir yerin acıdı mı.

KIZ Hayır.

1. MAHKUM Kusura bakma ama hepsinin an-
laması lâzımdı. Sana ihtiyacımız var. Bu-
nu kafalarına sokmak için başka çare yok-
tu. Bu gün olmazsa yarın olacaktı. Geç
yerine.

KIZ Peki.

1. MAHKUM Beni dinleyin frengi mikropla-
rı. Siz beklemenin, sarılmış bir av gibi

beklemenin ne olduğunu bilmezsiniz. Bir ân gelir, düşünmekten beynin kurur. Şıp delirirsin. Burada ne kadar bekliyeceğiz? Ne bekliyoruz? Hiç biri belli değil. Sinirlerimiz çelik gibi olmalı; tamam mı?

(*Bir canavar düdüğü.*)

3. MAHKUM (*Endişeli*) Bir araba daha geldi.

1. MAHKUM Zararı yok.

3. MAHKUM İyice sarıldık.

1. MAHKUM Daha iyi, eve hırsız girmez.

3. MAHKUM Ya harekete geçerlerse?

1. MAHKUM Geçemezler, otur yerine, İhtiyar sen de, Bacaksız bir şey çal bize. Her zamanki gibi. Ne kadar sakın olursak o kadar dayanırız. Çal haydi. (3. mahkum, *ağız mızıkası ile bir parça çalar.*) Kes bunu. Neşeli bir şey çal; daha canlı, daha kuvvetli. (3. Mahkum *başka bir parça çalar*). Hah şöyle! Her şey düzeninde. (1. Mahkum *muntazam adımlarla dolaşır*. 4. mahkum *pencereye geçer*). Meraklanacak korkacak bir şey yok. Çok güzel çalıyorsun aferin. (*Müzik*) Anlaştık mı, sakın olacağız. Dışarıdakilerden daha sakın.

2. MAHKUM Sustur şu hayvanı beynim uyuyor.

1. MAHKUM (*Bakar*) Peki, sus. (*Tekrar canavar düdüğü*. 3. Mahkum *insiyakî bir hareketle çalmağa başlar.*)

2. MAHKUM Sus dedim sana.

1. MAHKUM Geçti zaten; bir şey yok. Arabanın biri gelip biri gidiyor. (*Gülmeye çıkar.*) Buranın bütçesi bizi kaldıramıyacak. (*Kızın önünde durur*) Ne tuhaf değil mi? Binlerce insan dururken bu talihsizliğin gelip de seni bulması. İsmin ne?

KIZ Sizin için önemi var mı?

1. MAHKUM Neyin?

KIZ İsmimin şu veya bu olmasının?

1. MAHKUM Yoooo. Ama birbirimizi tanıyalım diye düşündüm. Uzun zaman bir arada yaşayacağız. Nereye gidiyordun seni yakaladığımız zaman?

KIZ Okula.

1. MAHKUM Talebe misin?

KIZ Hayır.

1. MAHKUM Ya?

KIZ Öğretmenim.

1. MAHKUM Çocuklar ne sevinecekler.

KIZ Neden?

1. MAHKUM Dersleri boş geçer artık. Buralı mısın?

KIZ Oyalanmak için mi soruyorsun?

1. MAHKUM Konuşmak istemiyor musun?

KIZ Hayır.

1. MAHKUM Neden?

KIZ Fikrini açıkça söyleyemedikten sonra..

1. MAHKUM Yok canım, görüldüğün kadar korkak değilsin?

KIZ Korkmuyorum zaten.

1. MAHKUM Söyle öyleyse!

KIZ Korksam ne farkeder? Yalvarsam merhamet eder misiniz?

1. MAHKUM (*Yüzü hiddetten damar damar olur*) Siz bize ettiniz mi?

KIZ Hapishaneden kaçtınız değil mi?

1. MAHKUM (*Doğrularak*) Nereden biliyorsunuz?

KIZ Anlaşıyor; zaten gazeteler de yazdı.

1. MAHKUM Yazdı ha? (*Gözleri sevinçten parlar*) Çok güzel.

KIZ Şey etmişler sizi.. idama mahkum etmişler.

1. MAHKUM Hepimizi değil. İhtiyar müebbet hapse mahkum. Bu öbüründen de beter.

KIZ Suçunuz neydi?

1. MAHKUM Sana ne? Burada sual sormak benim hakkım.

KIZ Ama ancak şeyleri idam ederler.

1. MAHKUM Kimleri?

2. MAHKUM Canavarları tabî.

1. MAHKUM Canavarları mı?

KIZ Tamam öyle değil.

1. MAHKUM Açık konuş.

KIZ Demek istiyorumki... Yani siz... öldürdüğünüz insanlara merhamet ettiniz mi?

1. MAHKUM (*Samimi*) Hayır.

KIZ Öyleyse niye başkalarından merhamet bekliyorsunuz?

1. MAHKUM O başka.

KIZ Neden?

1. MAHKUM İnsan öldürmek suç mu?

KIZ Evet...

1. MAHKUM Öyleyse siz bizi neden öldürüyorsunuz.

KIZ Suçlusunuz ama?

1. MAHKUM Hakimler de sonunda öyle dediler.

KIZ Yanıldılar mı?

1. MAHKUM Yooo ben kendi hesabıma birkaç kişiyi temizledim. Bana sorarsan hak etmişlerdi bunu. Aylarca plân kurdum, elimden kaçmasınlar diye. Benim işim plandır.

KIZ Gördünüz mü?

1. MAHKUM Benim yerimde olsan sanki sen ne yaparsın?

KIZ Öldürmezdim.

1. MAHKUM Ben yine de öldürürüm. Başka çare yok.

KIZ Yanlış ama..

1. MAHKUM Ne yapayım kafam öyle çalışıyor? Söylesene ne yapayım? Sen de benim geldiğim yerden gelseydin, senin kafan da böyle çalışırdı. Hakimlerin önüne tek başıma çıktım tek başıma.

KIZ Suç ortağınız mı vardı?

1. MAHKUM Hayır. Nasıl denir bilmiyorum? Mesela babam; babamı çağırmadılar mahkemeye.

KIZ Niye çağırırsınlar?

1. MAHKUM Babam kumarbazın biriydi. Bizi aç bırakır oyuna giderdi. Anam da ev sahibinin oğlu ile kırıstırırdı. Bir gün ikisini de öylece yakaladım. Evden kaçtım. Bü-

tün şehir arkamdan “orospu çocuğu” diye bağıırıyordu. Yani bana öyle geldi. Anlıyormusun? Orospu çocuğu diye. Onları da çağırmadılar mahkemeye. Bir kunduracının yanına çırak girdim. Her Allahın günü döverdi. İçim zifir bağladı. İşsizdim bir sıra. Karım kürtaj masasında kaldı. Bana iş vermiyenleri de çağırmadılar mahkemeye. Size niye merhamet edeyim?. Söylesene ne yaptınız benim için?

3. MAHKUM Mahkemede söyledin mi bunları?

1. MAHKUM Hayır. Sonra içeride düşünce taşına buldum. Niye sordun?

3. MAHKUM Benim de kafamda bir şeyler vardı amma anlatamadım. Bir sürü şey saçmaladım. Avukat bile güldü. Tam bunları diyecektim.

2. MAHKUM Desen ne olacaktı sanki?

3. MAHKUM Belli olmaz. Hakim idam kararını yazdıktan sonra kalemini kırmış. Demek o da istemedi benim ölmemi. Belki bir çare bulurlardı bana.

1. MAHKUM (*Kızı*) Sahi bizden korkmuyormusun?

KIZ Hayır.

1. MAHKUM Neden?

KIZ (*Gösterişsiz*) Siz biraz benim öğrencilerime benziyorsunuz.

1. MAHKUM Kaç yaşında bu veletler?

KIZ On (*Hepsi kahkaha ile gülerler.*)

2. MAHKUM Öğretmenim, öğretmenim, ben yarın mektebe gelmiyeceğim.

1. MAHKUM Neden oğlum?
2. MAHKUM Yarın beni idam edecekler.
3. MAHKUM (*Elini masaya vurur*) Yeter be!
Hepsi lâf. (*Pencereye gider*).
1. MAHKUM Soğuk kaçtı bu Sahtekar.
3. MAHKUM Taş gibi duruyorlar orada, ne bekliyor bu kalabalık?
2. MAHKUM Bizi yakalayıp teker teker ense-mizden vurmalarını. Bundan güzel eğlen-ce olur mu? Üstelik te bedeva.
3. MAHKUM Hani hiç bir şey yollamadılar.
1. MAHKUM Saatin var mı?
- KIZ Evet.
1. MAHKUM Kaç.
- KIZ İkiyi beş geçiyor.
2. MAHKUM Allah sizi inandırсын; ikide iki adet muz yemezsem ölürüm ben.
1. MAHKUM (*Güler*) Aferin. Ne kadar neşeli olursak o kadar çok dayanırız. Kimin var?
- KIZ Annem.
1. MAHKUM Başka?
- KIZ Başka kimsem yok.
1. MAHKUM Yaşlı mı.
- KIZ Oldukça.
1. MAHKUM Peki bir pusula yaz. Aşağı ata-lım. Annene versinler merak etmesin.
- KIZ Teşekkür ederim.
3. MAHKUM Bu tarafa 4 kişi geliyor. Yemek getiriyorlar galiba.
2. MAHKUM Misafir sever insanlar kahrola-yım.

1. MAHKUM Yarın için güzel bir liste hazırlıyalım.
2. MAHKUM Haftalık hazırlarsak adamlara kolaylık olur.
3. MAHKUM Elbiseler de ellerinde.
1. MAHKUM Çekilin hep beraber görünmiyelim. (*Pencereyi açar, kıza*) Sen de bak. Hoş oluyor böyle insanlara yukardan bakmak. (*Kız başını sallar*) Sen bilirsin.
2. MAHKUM İp burda.
1. MAHKUM (*Dışarı*) Hepsi tamam mı, ne istedikse? Güzel, ipi atıyoruz aşağıya sepeti ucuna bağlayın. (*Üçüncü Mahkum ipi sarkıtır.*)
2. MAHKUM Hay Allahım. Şu ip bazan ne işlere yarıyor. Bazan da ne işlere. (*Kız pusula yazar.*)
3. MAHKUM Ya yemekler zehirli ise?
1. MAHKUM Aptal olma. Kız da bu yemeklerden yiyecek. Ben çürük tahtaya basarmıyım be.
2. MAHKUM Tüh keşke hardal da isteseydik.
1. MAHKUM Ne yapacaksın hardalı?
2. MAHKUM Hiç sofrada durur öyle. Kibar evlerde durur..
3. MAHKUM (*Sepeti yukarı çeker*) Yardım edin kurşun gibi ağır. (*Sepeti içeri alırlar.*)
2. MAHKUM Bir şey değil şehirde kıtlık çıkacak.
1. MAHKUM (*Üçüncüye*) Elbiseleri de çek yukarıya.

2. MAHKUM (*Sepete bakar*) Bunların hepsini yesek ölürüz.
1. MAHKUM Atın ölümü arpadan olsun. Yaşamak güzel şey anam avradım olsun. Bak bana sofrayı sen kurarsın. Bütün vazifen bundan ibaret. İnsan gibi yemeyi unuttuk gitti. Belki bir daha böyle bir fırsat geçmez elimize. Razi mısın?

KIZ Peki.

1. MAHKUM Niye başını eğdin?

KIZ Hiç ;

1. MAHKUM Yok bir şey oldu?

KIZ Önemli değil.

1. MAHKUM Söyle ne düşündüğünü bilmeliyim?

KIZ Kendimden utanıyorum.

1. MAHKUM Neden?

KIZ Sizden nefret edemediğim için.

3. MAHKUM (*Elbiseleri de içeri almıştır*) Elbiseler de geldi.

2. MAHKUM Teşekkür et kaba herif. Teşekkür et, pencereyi kapa, artık bizi rahatsız etmesinler. Öğleden sonra klakson sesi de istemem, uyuyacağım.

3. MAHKUM (*Dışarı*) Teşekkür ederiz. Başka bir şey istemiyoruz. (*pencereyi kapar.*)

2. MAHKUM (*Sepeti tek eliyle boşaltarak çıkardıklarını masa üzerine sıralar*) Dikkat dikkat insanlığın en mukaddes gayesi çıkıyor ortaya. Ekmek. Ve onun can yoldaşları, Peynir, zeytin. Şu dolmalara bakın. Sanki bacaksızın anası yapmış. Bütün

peygamberlerin sahip çıktıkları cennetin baş yemeği. Fasulye, bol etli. Bu da.. Bu da.. Bu ne yahu?

1. MAHKUM Bilmem.

2. MAHKUM Sen mi istedin bunu?

3. MAHKUM Yooo.

2. MAHKUM Allah Allah bu nedir be?

KIZ Kuşkonmaz.

1. MAHKUM Dur bakalım ne mene şeymiş bu.
(*Tadar ve nefretle tükürür*) Defedin bunu, istemem böyle şey.

2. MAHKUM Sen kibar olmayı öyle kolay mı sandın? Hahhaa... Memnu ve gayri memnu bütün meyvalar. Sigara, şu hale bak. Gel de Allahın büyüklüğünü inkar et. Şarap! (*Şişeyi öper*). Bir de dağ dağa kavuşmaz derler. Rakı, traş takımı, ayna. (*Bakar, yüzünü buruşturur*) Keşke bunu istemeseydik.

1. MAHKUM Salata.

2. MAHKUM Boş yok beyim, boş yok. O da geliyor. Balık ta var. Bu kadar fedakârlık etmişler. Şu balığın yerine bari bir deniz kızı yollasalardı.

3. MAHKUM Likör yok mu?

2. MAHKUM Var bacaksız. Hangi vicdansız seni likörsüz bırakır. (*Uzatır*) Al bakalım.

1. MAHKUM Görürsünüz ya. Ne istesek geliyor. Daha ne olsun? (*Kıza*) Bunlar hep senin sayende.

2. MAHKUM (*Şarap şişesini havaya kaldı-*

rır) Şişemi bu altın yumurtlayan pilicin şerefine kaldırıyorum. Namussuzum hiç ölmek için helalinden on senemi veririm.

3. MAHKUM Elbiseleri de açayımı?

1. MAHKUM Aç tabîî ne bekliyorsun? (*Elbiseler açılır. 2. nin çıkardığı garip sevinç çılgınlıkları arasında elbiseleri aıt üst ederek kendilerine uygun olanları ayırırlar.*)

3. MAHKUM Bu beyaz gömlek benim.

2. MAHKUM Yelekler bana ait.

1. MAHKUM Durun be yavaş olun. Hiç mi elbise görmediniz? O şapkayı bana bırak Bacaksız, yoksa fena yaparım.

2. MAHKUM Yahu reis yoksa öldük te cennet-temiyiz ha?

1. MAHKUM Durun bakalım. Yemeğe temiz pak oturmamız lâzım. Toplayın elbiseleri giyinelim.

2. MAHKUM (*Kıza bakarak*) Nezaketine hayranım reis.

3. MAHKUM Ya kız?

1. MAHKUM Doğru sen burada kal. Haydi ihtiyar kalk bakalım giyineceğiz. (*ihhtiyar işaret eder*) Ne istiyorsun? Ne diyor?

3. MAHKUM Giyinmek istemiyor.

1. MAHKUM Bu çuvalla mı dolaşacaksın.

3. MAHKUM “Boş ver” diyor.

1. MAHKUM Öyleyse boş versin. İhtiyar sen burda kal. Kıza göz kulak ol. Kaçmak falan isterse ne yapacağını biliyorsun. (4. *Mahkum belli belirsiz gülümser.*)

2. MAHKUM Acele edelim Allah aşkına sabırsızlanıyorum.

KIZ Pusulayı yazdım aşağı atabilir miyim?

1. MAHKUM Ver bana.

KIZ (*Çekinir*) Anneme yazdım.

1. MAHKUM Ne olacak gizli mi?

3. MAHKUM Bırak reis. Ben de olsam göstermek istemem. Annesine yazmış.

1. MAHKUM Annen geldi değil mi aklına? (*Güler*) Pekâlâ at gitsin. Ama sofrayı da derhal hazırla. (*Çıkarlar. Kız puslayı pencereden atar. Pencereyi kapar. 4. Mahkum ile göz göze gelirler.*)

KIZ Annemeydi de.. Ayağınız ağrıyormu? (*Evet*) Hâlâ mı? (*Evet*) Yarayı temizlediniz mi? (*Hayır*) Niye? (*Sükût*) Sahi kavga ettiniz benim yüzümden. Sargı yollayacaklardı; (*Sepete bakar*) Şimdilik bunu saralım hiç değilse mikrop almaz. (*4. Mahkum şiddetle itiraz eder*) Ama daha kötü olur belki. (*Hayır, hayır, hayır*) Peki siz bilirsiniz. Beni kurtardığınız için teşekkür ederim. Birinizden birinin beni kurtaracağını biliyordum. Bana ihtiyacınız var. Bunu bile bile size düşman olmak çok güç. Anlıyorsunuz değil mi beni? Duyuyorsunuz herhalde? (*Evet*) Nasıl olur da konuşmıyorsunuz? (*4. Mahkum başına vurur*) Başınıza vurdular. Sonra? (*4. Mahkum ağzını kapar*) Sonra konuşamadınız. Anladım. Ama anlaşabiliyoruz değil mi? Önemli olan da bu. (*4. Mahkumun elinde par-*

lak bir zincir vardır.) Bu sizin uğurunuz olacak. (Evet) Bakabilir miyim? (Gülüm-süyerek) Benim de bir uğura ihtiyacım olacak galiba? (Elini uzatır. 4. Mahkum-beklenmiyen bir kabalıkla kızın elini iter, yerinden kalkar kendi kendine söylenerek pencerenin önüne gider) Affedersiniz almak istemedimdi. Sizi kızdırdım. (Sofra-yı hazırlamaya gider. Sepetten çatal bıçak v. s. çıkarır.)

1. MAHKUM (*Dışardan seslenir*) Sofra hazır mı?

KIZ Hazırlıyorum.

1. MAHKUM Acele et biz de geliyoruz .

KIZ Hayatımda ilk defa sofra kuruyorum. Evde annem yapar. Bana hiç iş göstermez. Sizin çocuğunuz var mı? (4. Mahkum cevap vermez) Galiba gene hata ettim.

2. MAHKUM (*Başını uzatır*) Majeste size arkadaşlarımı takdim edebilir miyim? Haydi bakalım muhterem hayvanlar içeri girin. (*Girerler, üstlerinden kaçan yeni elbiseler giymişlerdir. Yalnız ayakkabıları eskidir. Tedirgin mahcup hatta şirin bir halleri vardır. Sıra ile dururlar.*)

1. MAHKUM Nasılsız?

3. MAHKUM Bizi beğendin mi?

2. MAHKUM Bu hırpani kılıklı adam da kim? İstemem böyle adamları evimde.

3. MAHKUM Şu rezalete bak. Nasıl oldu da ayakkabı istemeyi unuttuk?

1. MAHKUM Allah belamı versin istedim, yolumamışlar, herifler.
2. MAHKUM (*Kıza*) Sen bizi asıl traş olduktan sonra gör.
1. MAHKUM (*Öksürür*) Soframıza şeref vermez misin acaba?
3. MAHKUM Şapkanı çıkarsana be?
1. MAHKUM Kırk yılda bir şapka geçirmi-
şim elime Onu da ikide bir çıkartmam.
2. MAHKUM Bizim gibi şık, kibar, zarif vatan-
daşlarla yemek yemek sizin için ne şeref
majeste? (*Tabii*) Laf aramızda, istediğin
bir şey varsa söyle. Getirtelim . Nasıl olsa
fatura bizim üstümüze gelecek.
- KIZ. Teşekkür ederim.
2. MAHKUM Allah sizi inandırсын bir teklifim
daha var. Her gün birimiz uşak olalım.
1. MAHKUM Çok güzel ben zaten şapkasız ve
uşaksız yaşayamam.
2. MAHKUM Neydi o filmdeki uşağın adı?
Hani sonunda herifin gırtlakını kesiyordu.
3. MAHKUM Edvard.
2. MAHKUM Ne filmdi be?
1. MAHKUM Bu gün sıra senin Saktekâr.
2. MAHKUM Niye benim?
1. MAHKUM Uşaklar sual sormaz. Hanıme-
fendi sizi bekliyoruz.
3. MAHKUM Edvard bana likör ver.
2. MAHKUM(*Küfreder gibi*) Emredersiniz.
1. MAHKUM Hışt hışt, İhtiyar gel bakalım.
(*Kıza*) Buyurun efendim, Bacaksız yanıma
otur. Ne güzel bir gün değilmi çocuk-

larım? Nerede ise yaz gelecek. Ha unutmadan söyleyim, akşam yemeğine misafirlerimiz var. Edvard, şöföre söyle beni tam saat beşte kahveden yok yok, kulüpten al-sın.

3. MAHKUM Açlıktan geberiyorum.

1. MAHKUM Çek elini inek? Edvard rica ederim, bu çocuğun terbiyesile meşgul olacak birini bul.

2. MAHKUM Ben bizzat meşgul olurum efendim. *(Tüfeği alır)* İsterseniz hemen başlayalım?

1. MAHKUM *(Yemeği tadar)* Hımmm... Hiç te fena değil. Beğendim. Lütfen aşçıbaşıya söyle akşama kanarya dili çorbası yapsın. Pek severim.

3. MAHKUM Bana bak bir saniye daha beklersen masayı deviririm.

1. MAHKUM Pekâlâ, pekâlâ.. Nesil bozuluyor Edvard. Çocuklarım yemeye başlıyoruz. Hazır mısınız? Başlıyalım. *(Deli gibi yemeğe atılırlar. Kapışıklarken...)*

PERDE

2. Perde 1. Bölüm

Aynı yer gece saat üç, kız müstesna hepsi sahnede. Işık yakmamışlardır. Pencereden süzen sokak aydınlığında otururlar. Sinmiş korkak pısırik bir halleri vardır.

1. MAHKUM (*Pencerenin dibinde*) Haydi, uyun artık. Ben beklerim. Anlaşıldı mı? Uyuyamazsak dayanamayız...

2. MAHKUM (*Samimi*) Bu elbiselerle yere yatılır mı?

1. MAHKUM (*Babacan*) Zararı yok buruşursa yenisini isteriz.

2. MAHKUM Söz mü?

1. MAHKUM Söz.

2. MAHKUM Peki. (*Her biri bir köşede kıvrılır.*)

1. MAHKUM Hemen uyun.

3. MAHKUM Olur.

2. MAHKUM Bir şey olursa bizi hemen uyan-
dır Reis.

1. MAHKUM Merak etme Sahtekâr. (*Sükut*)
Allah rahatlık versin çocuklar.

3. MAHKUM Sana da reis.

2. MAHKUM Sana da. (*Sükut. Sonra üçü bir-
den sigara yakar.*)

1. MAHKUM E e e ne oluyor? Hani uyuya-
caktınız?.

2. MAHKUM Sen niye yaktın?
1. MAHKUM Ben nöbottayım.
2. MAHKUM Bende...
3. MAHKUM Ben de..
1. MAHKUM (*Bir an durur*) Pekâlâ bana ne?
2. MAHKUM Saat kaç oldu acaba?
3. MAHKUM Demin sordun üçtü.
1. MAHKUM Neredeyse sabah olacak...
3. MAHKUM Bir olsa...
2. MAHKUM Hava da biraz ısınır.
1. MAHKUM Üşüyor musun?
2. MAHKUM Ne üşümesi titriyorum be. Köpek gibi.
3. MAHKUM Sen ne diyorsun, hava cehennem gibi sıcak.
2. MAHKUM Sen hastasın.
1. MAHKUM Vallahi ben de ter içindeyim.
2. MAHKUM Sen de hastasın öyleyse... Ne yani, korkuyor muyum demek istiyorsun.
1. MAHKUM Yooooo.
2. MAHKUM (*Homurdanır*) Ona göre.... (*İçer.*)
1. MAHKUM İçme artık Sahtekâr.
2. MAHKUM Reis içmiyorum ben zaten. Zıkkımlanıyorum. Şeytan diyorki...
3. MAHKUM Ne diyor?
2. MAHKUM Neler demiyorki? Hani donanma olacaktı, donanma. Maytaplar attıracaktın?
1. MAHKUM Böyle daha iyi değil mi inek? Baksana herkes evinin kapısını kapamış

uyuyor ya da sevişiyor... Biz de evimizin kapısını kapadık.

2. MAHKUM Ne yapıyoruz?

1. MAHKUM (*Bozuluyor*) Ne yapıyoruz. Konuşuyoruz işte. Dertleşiyoruz. Namuslu insanların da uykusu kaçmaz mı?

3. MAHKUM Kaçar. Annem hiç uyumaz.

1. MAHKUM Dertleşmezler mi? Onların dertleri olmaz mı?

3. MAHKUM Olur. Anne...

2. MAHKUM Yeter be! Işığın yakın.

1. MAHKUM Olmaz.

2. MAHKUM Reis, ayaklarının altını öpeyim ışığı aç.

1. MAHKUM Ne oluyorsun?

2. MAHKUM Ben karanlıktan korkarım.

1. MAHKUM Çocuk gibi.

2. MAHKUM Değil. Öyle değil. Ben karanlığa dayanamam. Küçülürüm, sefil olurum karanlıktan ben. Bütün gün kendimden kaçıyorum. Amma karanlık bastımı nereye gitsem ben. Her taraf ben. Anlıyor musun?

1. MAHKUM Anladık gürültü etme. (*Işığın açar*) Oldu mu istediğin.

2. MAHKUM (*Toparlanır*) Çocuk gibi deme bana..

1. MAHKUM Demiyorum.

2. MAHKUM Deme.. Şey.. Mızıkanın çalsana Bacaksız. Ha, eğer rahatsız olmazsan.

3. MAHKUM Çok kibarsın.

2. MAHKUM Kibarım ya, niye olmıyayım?
(*Üçüncü Mahkum mızıka çalar hafiften*)

Böyle put gibi oturmak asabımı bozuyor. Baban öldü demişlerdi bana. Bizi dayım büyüüttü. (*Burnunu çeker*) Sert adamdı reis, senden bile sertti reis.

1. MAHKUM Benden mi? Benim çocuğum olsa... (*Sert*) Geç beni.
2. MAHKUM Bir kere dayıma, sen benim babam olsan işte şöyle yapmazsın böyle yapmazsın dedim. Hep derdim zaten. Ne yaptı biliyor musun? Kalk dedi babana gidiyoruz. Halbuki öldü demişlerdi. Gittik, uzaktan gösterdi. Sokak karanlıktı. Fenerin altında bir adam duruyordu. Sıska, çelimsiz, zavallı küçük bir adam. "İşte baban" dedi. Bekledim. Tiril tiril titriyordum. Babam geçen adamlara kadın teklif ediyordu. Pezevenkmiş. Bana öldü dedilerdi. (*Sükut, Üçüncü Mahkum mızıka çalmayı keser.*) İşte böyle. Haydi şimdi başka şeylerden bahsedelim. Bir şey söyle Reis? Bir şeyden bahset Allahaşkına?

1. MAHKUM Şimdi evde olsam yani bir evim olsa, sebze yetiştirirdim.
2. MAHKUM Neden.
1. MAHKUM Nedeni varmı be? Şöyle elini toprağa daldırdın mı dünyanın ciğerini avuçlamış gibi olursun. Bunun ne demek olduğunu senin gibi köprüaltı veletleri bilmez.
3. MAHKUM O kadar canın çekiyorsa yarın bir de bahçe isteriz.

1. MAHKUM Hiç te fena olmaz.
3. MAHKUM Sayın bay canavar, nasıl bir bahçe istiyorlar?
1. MAHKUM Bol toprağı olsun. Böyle kafam gibi taşlardan yapılmış yüksek duvarları olsun.
2. MAHKUM Zaten bir yerin yüksek duvarları yoksa orada yaşanmaz.
1. MAHKUM Bir kuyusu olsun. Zehir gibi kireçli bir kuyu.
2. MAHKUM Yazınız, Edvard.
1. MAHKUM İki babayiğit kavak ağacı, evin önünde. Altı tane zerdali ağacı, bahçenin dibinde.
2. MAHKUM Bunları da tedarik ederiz değil mi?
1. MAHKUM Haa... Güneş te isterim.
3. MAHKUM Güneş te istiyor. Sabah güneşi mi.
1. MAHKUM Öğle güneşi, tam tepemde. Güneş dediğin kurşun gibi insanın beynine geçmeli.
3. MAHKUM Gölge?
1. MAHKUM Gölge de isterim. Kuyunun yanı başında.
2. MAHKUM Kadın? Kadın istemez misin?
1. MAHKUM Kadın mı?
2. MAHKUM Zerdalı yiye yiye çillenmiş, kuyu suyunda gıcır gıcır yıkanmış öğle güneşinde kızarmış bir kadın. Hani evin önünde iki kavak ağacı var ya oraya salınacak kurmuş sallanıyor. Etekleri havada..

(*Birinci Mahkum güler*) Gülme be (*Üçüncü Mahkum güler*) Sen ne gülüyorsun mıymıntı? Kadın nedir bilir misin?

3. MAHKUM Bilirim tabii.

2. MAHKUM Nedir?

3. MAHKUM Kadın... kadındır işte.

2. MAHKUM Gelecek sene bu vecizeyi takvimlerin altında okursan şaşma (*İçini çeker*) Ben evde mevde olmak istemem. Deli miyim, altımda bir araba olmalı. Allah sizi inandırсын son model. Yanım da bir kadın, o da son model. Ondan sonra ver elini cehennem dibi. Neresi olursa olsun. Anasını satayım arkamda trafik polisi.

3. MAHKUM Neden?

2. MAHKUM Çocuksun saatte 150 gidiyorum be. Durdurup 100 lira ceza yazıyorlar. Önlerine ikiyüz lira atıyorum.

1. MAHKUM Niye?

2. MAHKUM Hovardalık. Bir kolumu kadının boynuna atmışım. Öbür kolumla... (*Sallanan boş koluna bakar, susar pencereye yürür. Sükut.*)

1. MAHKUM (*Havayı değiştirmek gayreti ile*) Bacaksız senin istediğin bir şey yok mu?

3. MAHKUM Yok. (*Üçüncü çıkar.*)

2. MAHKUM Biliyor musun bu işin de sonu yok.

1. MAHKUM Hangi işin?

2. MAHKUM Beklemenin. Şurda yüz sene beklesek ne olacak. Yaşamak başka ölme-

mek başka. Biz burada ölmüyoruz o kadar.

1. MAHKUM (*Sinirli*) Ne yapalım öyleyse?

2. MAHKUM Ne mi yapalım? Hiç... Gidip yatalım. Hâlâ yatmadık.

1. MAHKUM Ne diye bu işin sonu yok dedin.

2. MAHKUM (*Korkar*) Dedim amma vazgeçtim, duymadın mı?

1. MAHKUM Rahat değil miyiz burada?

2. MAHKUM Rahatsız kahrolayım rahatız.

1. MAHKUM (*Yaklaşır*) Aç mısın? Çıplak mısın? Sokakta mı yatıyorsun? Anana mı sövüyorlar, daha ne istiyorsun?

2. MAHKUM Bir şey istediğim yok.

1. MAHKUM Demin tek kollu olduğunu unuttuğun zaman içim cız etti ama, bir daha konuşursan hiç acımam öbürünü de koparırım.

2. MAHKUM Fena bir şey söylemedim ki.

1. MAHKUM (*Kolunu yakalar.*) Söyledin. Ama burasını beğeniyoruz anladın mı? Hayatımızdan memnunuz. Hiç bir yere gidecek değiliz. Hiç bu kadar mesut olmamıştık anladın mı? (*Kolunu sıkar. 2. Mahkum bağırır.*) Anladın mı?

2. MAHKUM Anladım.

1. MAHKUM (*Bırakır*) Uğursuz herifler. Çocuk oyncağı sanıyorsunuz, yaşamayı. (3. *Mahkum girer.*)

3. MAHKUM Ne oluyor burada?

2. MAHKUM Bir şey yok.

1. MAHKUM (*Devamla*) Yalan mı? Evimiz de gibi değil miyiz? Hangimiz evimizde daha rahattık. Ekmek elden su gölden. (*Pencereye yürür*) Şuraya bak, sesi soluğu kesildi hepsinin. (*Pencereyi açar*) İşte, ne yapabiliyorlar? (*Birden bire bir projektör içerisini şiddetle aydınlatır*). Hey Allahın belâları söndürün şunu.

3. MAHKUM Geri çekil.

1. MAHKUM Söndürün diyorum (*Tüfeği bulamaz*) Ateş edeceğim. Ulan kör oldum. Göremiyorum. Söndürün şu mereti. (*Arkasına döner, ikinci Mahkum fırlar tüfeği alır bir el havaya ateş eder*).

3. MAHKUM Ateş etme (*Birinci pencerenin yanındaki duvara yapışır. Üç saniye beklerler, projektör söner.*)

1. MAHKUM Vay canına bu ne demek?

2. MAHKUM Al şu silahı insanın eline yapıştırıyor.

1. MAHKUM (*Tüfeği alır*) Bacaksız Çabuk çatıya kıza göz kulak ol. Sahtekâr sen aşağıya. Kulak verin, birşeyler olacak galiba. (*3. Mahkum yukarı koşar, 1. Mahkum aşağıya*) İhtiyar, kalk ayağa avanak. (*Nefes nefese durur diz çöker, pencereden bakınır*) Eeee ortalıkta kimse yok. Deli mi bunlar. Ne yapmak istiyorlar? Hey kim var orada? Böyle şakalardan hoşlanmam. (*Sükut*) Kimse cevap vermiyor. (*3. Mahkum ve Kız merdivenlerde görünürler. Kız yorgun, uykusuz, hasta gibidir.*)

3. MAHKUM Kızı getireyim mi?
1. MAHKUM Getir. Yukarda bir şey var mı?
3. MAHKUM Hayır.
1. MAHKUM İyice dinledin mi?
3. MAHKUM Tabii.
- 1 MAHKUM Dur bakalım, bir şey dönüyor yine. (*Kıza*) Eğer bu işte senin parmağın varsa bir daha evini göremezsin.
- KIZ (*Mübalagaşız*) Ben bir şey yapmadım.
1. MAHKUM Öğreneceğiz. Bunlar beni sabaha kadar bekletecekler. Bela diye buna derler. (*Dışarı*) Heey kim var orada? Cevap verin yoksa birazdan feryat edeceksiniz. (*Sükut*) Kızı oturt. (*Kız oturur* 2. *Mahkum girer.*) Sahtekâr geldin mi?
2. MAHKUM Burdayım (*Sakindir şişesini e-line alır.*)
1. MAHKUM Vaziyet nasıl?
2. MAHKUM Çıt bile yok.
1. MAHKUM Her tarafa baktın mı?
2. MAHKUM Baktım.
1. MAHKUM Kapıya, pencereye?
2. MAHKUM Evet.
1. MAHKUM Duvarları dinledin mi?
2. MAHKUM Tabii.
1. MAHKUM Eeee bu ne demek öyleyse?
2. MAHKUM Anlamadın mı?
1. MAHKUM Yoook.
2. MAHKUM Rahatımızı kaçırmak istiyorlar?
1. MAHKUM Ne?

2. MAHKUM Bu usulun patenti benimdir.
Benden yürütmüşler. Rahatı kaçan insan
mutlaka hata yapar. Hata yapınca da....
1. MAHKUM Ben yapmam.
2. MAHKUM Öyleyse kapa pencereyi, rahatı-
mıza bakalım. (*Şişeyi kaldırır*) İşte kü-
çük bir mühimmat deposu. Gelecekleri
varsa görecekləri de de var. İhtiyar geç
yerine, rüyana koptuğu yerden devam et.
(*İçer*) Beyler evime hoş geldiniz. Bu (3.
Mahkumu gösterir) Uşağım Edvard'dır.
Hepinizin gözlerinden sevgi ile öperim.
Anlarsınız ya. Hımmmm, madem sordunuz
izah edeyim. Bu konak bana dedemden
kalmıştır. Bu avizeler amcamdan. Bu ha-
lılar, tablolar, heykeller teyzemden. Bu sü-
tunlar, bu tavan, bu kapı süt kardeşim-
den. (1. *Mahkum pencereyi kapar.*)
3. MAHKUM Bekliyeyim mi?
1. MAHKUM İstemez.
2. MAHKUM Bu duvarla bu pencere halam-
dan. Bu masa dayımın. Hayır, ondan ba-
na zırnık bile kalmamıştır. Velhasıl bey-
ler hepimizi hürmetle selamlarım. Anlarsı-
nız ya? (*İçer*).
1. MAHKUM (*Kıza*) Haydi çık yukarı yat
bakalım.
- KIZ Uyuyamam.
1. MAHKUM Güç belâ yattın zaten, gebere-
ceksin burda.
- KIZ (*Ölçülü*) Bir şey olmam.
1. MAHKUM Öyle ise bir şeyler ye bakalım.

KIZ Teşekkür ederim.

1. MAHKUM Ye diyorum be, kursağına bir şeyler girsin.

KIZ Yiyemem.

1. MAHKUM (*Parlar*) Bana bak bizi aptal yerine koyma, sen birşeyler bekliyorsun. Bir katakulli çevirirlerse, Allah belâ mı versin, seni kıymık, kıymık doğrarım.

KIZ Bana güvenebileceğinizi söylemiştim.

1. MAHKUM Sana mı?

KIZ (*İnançlı*) Bana tabii

1. MAHKUM Neden?

KIZ Çünkü hayatınız benim elimde.

1. MAHKUM Eeeee?

KIZ Sizi aldatamam.

2. MAHKUM (*Sokulur*) İnanma.

1. MAHKUM İnanmışım falan yok.

2. MAHKUM Bir açık versek bizi yeryüzünden kazırlar.

1. MAHKUM Sen mi öğreteceksin bunu bana?

2. MAHKUM Ben ya... İhtiyar bilir bu melek yüzlü kadınların ne mal olduklarını. Değil mi ihtiyar? (*4. Mahkum Yaklaşır. Garip bir heyecan içindedir. 2. Mahkum farkına varmaz.*) Anlatsana bir daha nasıldı seninkiler, ha? Karınla kızın? (*4. Mahkum birden hırsla 2. Mahkumun boynuna vurur, 2. Mahkum yuvarlanır.*)

1. MAHKUM Siz delirdiniz mi be?

3. MAHKUM Ona böyle şey sorulur mu? Kaç kere dedim dikkat etsin diye

1. MAHKUM Bana bak ihtiyar herifin boynunu kırdın. Sahtekâr ne oldu?
2. MAHKUM (*Oturur*) Herifin ki el değil giyotin.
1. MAHKUM Kalk haydi kalk. Aklın başında. Bana da • lazım. Yürü, sen yatmalısın. Bacaksız ihtiyar burda. Gün ışıırken bizi uyandır.
3. MAHKUM Olur.
1. MAHKUM Gözünü dört aç. Hadi sahtekâr! Bir halt karıştırırlarsa bas kurşunu. (*1. Mahkum ve 2. Mahkum çıkarlar.*)
3. MAHKUM Olur. (*Arkalarından*) Babalarının uşağı var sanki burada?
- KIZ (*Yumuşak*) Bugün sıra sizin amma.
3. MAHKUM (*Alınan*) Hoşuna gidiyor değil mi bizi seyretmek. Bu oyunu oynuyoruz diye bize acıyorsun değil mi?
- KIZ Beni anlamak istemiyorsunuz?
3. MAHKUM Senin derdin kendi başını kurtarmak.
- KIZ Yalnız o değil.
3. MAHKUM Ya?
- KIZ Ben sizi de kurtarmak istiyorum.
3. MAHKUM Nasıl yapacaksın bu işi?
- KIZ Henüz bilmiyorum, istiyorum. Ama her halde sizl, yani bizi burda böyle alabildiğine serbest bırakmazlar.
3. MAHKUM Ya ne yaparlar?
- KIZ Sonunda beni de gözden çıkarırlar tabii. Daha fazla beklemezler.
3. MAHKUM Niye senin bir suçun yok ki.

KIZ Olsun.

3. MAHKUM O zaman bizden ne farkları kalır? Ya da başka çare bulamayınca adam öldürmek suç değil. O zaman bizim onlardan farkımız ne?

KIZ Buna cevap veremem. Önemli olan da cevap verebilmek değil, çare bulmak. Söyler misiniz beni feda etmiye karar verirlerse, ne yapacaksınız?

3. MAHKUM Şimdi ne yapabiliriz ki?

KIZ Anlaşmaya çalışın.

3. MAHKUM Kimlerle?

KIZ Onlarla, aşağıdakilerle.

3. MAHKUM Yani teslim mi olalım? Bu kapıdan ilk çıkanı delik deşik ederler. Vur emri çıkmıştır. Nediye bizimle vakit kaybet-sinler?

KIZ Delik deşik etmezler.

3. MAHKUM Doğru, etmezler. Önce işkence yaparlar.

KIZ (*içten*) Yapmazlar.

3. MAHKUM Ya?

KIZ Belki yeniden mahkeme ederler. Sizi anlamıya, tanımiya çalışıyorlar baksanıza?

3. MAHKUM Bunu da nereden uyduruyorsun. Onların derdi bizi tavşan gibi enselemek.

KIZ İntikam almak için kaçmadınız ki.

3. MAHKUM Hayır.

KIZ Derdiniz sadece yaşamak. Biraz daha yaşayabilmek, öyle değil mi?

3. MAHKUM Eeee yaşamak istiyoruz diye bizi af mı edecekler?

KIZ Bilmiyorum, belki hayatı bu kadar seven, sırf keyif için başka bir hayata kıyamaz diye düşünürler.

3. MAHKUM Düşünürlerde ne olur?

KIZ O zaman sebeplerini ararlar.

3. MAHKUM Ararlar da ne olur?

KIZ İnsanlara güvenmiyorsunuz?.

3. MAHKUM Yeter be, ben iki adam öldürdüm. Onlar da beni öldürecekler. Kısasa kısas. Ne kadar geç ölürsem, o kadar kâr. Mesele bu.

KIZ Peki ama niye suç işlediniz?

3. MAHKUM Sana ne?

KIZ Anlamak istiyorum. Benim vazifem küçük insanlara doğru yolu göstermek. Ben bu mesleği bilerek isteyerek seçtim. Halbuki öğleden beri, biliyorum, etrafımda birşeyler yıkılıyor.

3. MAHKUM Kaç taleben var?

KIZ Otuz yedi.

3. MAHKUM Kaçı erkek?

KIZ Yirmibiri.

3. MAHKUM Ne yapıyorsun onlara doğru yolu göstermek için?

KIZ Nasihat ediyorum. İyiliği güzelliği övüyorum. Örnekler veriyorum.

3. MAHKUM Memnun oldum. Beni dinle öyle ise. İnsanları, hayvanları sevin çocuklarım. Çiçekleri koparmayın. Terbiyesizlik, hırsızlık, yalancılık etmeyin. Biri bir şey verince teşekkür edin. Tırnaklarınızı kesin, sokağa tükürmeyin. Ben bunların da-

niskasını biliyorum. Ama buradayım. Bir sürü silahlı adam etrafımı çevirmiş. Bir hayvanmışım gibi beni avlamak istiyorlar. Bir kere de sen nasihat et bana. İyiliği, güzelliği öv. Örnek ver. Ben de birdenbire iyi adam olayım. O zaman bırakacaklar mı yakamı? (*sesi gitgide yükselerek*) Hadi ıslah olmuşun, yürü git diyecekler mi? Bir şans daha verecekler mi bana? Söylesene! Affedecekler mi? Söylesene... Affedecekler mi? (*1. Mahkum iner.*)

1. MAHKUM Ne bağıırıyorsun budala?

3. MAHKUM Canım istiyor bağıırıyorum, sana ne.

1. MAHKUM Yine kavgaya özeniyorsun galiba? Rahat yok mu sizden? Millet üstümüze çullanmış, bir de sizinle mi uğraşacağım? Ne bağıırıyorsun?

3. MAHKUM Bağıırmıyorum, konuşuyorum.

1. MAHKUM Ne konuşuyorsunuz?

3. MAHKUM Yok bir neticeye varacaklarmış, onu da feda edeceklermiş. Yok teslim olmalıymışız? Yok.... Beni de talebelerinden biri sanıyor.

1. MAHKUM Teslim olmak mı? (*Yüzü birden değişir, merdivenlerden aşağı iner*) Güzel bir fikir. Biz de zaten bir çare arıyorduk, Çok iyi buldun bunu.

KIZ (*Korkarak*) Sizi düşünerek söyledim.

1. MAHKUM Şüphesiz, şüphesiz. Bu günlerde herkes te bizi düşünüyor. Sen de değil mi kaltak. (*Bir tokat patlatır.*)

3. MAHKUM Ne vuruyorsun kıza.

1. MAHKUM Defol karşımdan. (*Kızı*) Zaten hepimiz kendimizi dışarı atmak için bahane arıyoruz. Bizi birbirimize mi düşüreceksin? Bir daha teslimden bahsetmek yok. Bahsedeni, sümük gibi duvara yapıştırırım. Bacaksız, bana birgün oyun bozanlık edecekmişin gibi geliyor.

3. MAHKUM Ne vuruyorsun kıza?

1. MAHKUM Senden mi izin alacaktım?

3. MAHKUM Bana vursana göreyim.

1. MAHKUM Onun da sırası gelir.

3. MAHKUM Sana yüz vermiyor diye yapıyorsun.

1. MAHKUM Sana yüz mü veriyor?

3. MAHKUM Benimle konuşuyor diye.

1. MAHKUM İyi git öyleyse özür dile, öküzü aleyhüsselam. (*Kız tabureye oturur; ağlamaz.*)

2. MAHKUM (*Merdivenden iner. Mahsun, çocukça bir sesle*) Reis be.....

1. MAHKUM Ne istiyorsun?

2. MAHKUM Burası çok karanlık.

1. MAHKUM Ne yapalım karanlıksa?.

2. MAHKUM Uyuyamıyacağım. Ben de gele-yim mi?

1. MAHKUM Gel (*2. Mahkum iner. 4. Mahkum bağırarak uyanır.*)

2. MAHKUM Ne oluyor buna?

1. MAHKUM (*Teskinetmek için*) İhtiyar.... (*4. Mahkum oturur. Yüzünü siler. Şaşkın ve boş bakınır.*)

3. MAHKUM Ne var ne oldu, söylesene?

1. MAHKUM Bir şey yok. Hep böyle uyanır.
(*Sükut.*)

2. MAHKUM Gözünü açıyor kabûs... Yumuyor kabûs....

KIZ (*Kalkar*) Ben yatabilir miyim? Yukarıda?

1. MAHKUM Elbette. Ama merdivenin dibindeyim ona göre, unutma.

KIZ Olur, unutmam. İyi geceler.

2. MAHKUM Saat kaç?

KIZ Dörde çeyrek var. (*Kız çıkar*)

2. MAHKUM Hâlâ mı? (*Kızın arkasından her biri bir başka haleti ruhiye ile bakar. Sükut. Sanki boşalmış, eksilmiş bir halleri vardır.*) Reis.

1. MAHKUM Ne var?

2. MAHKUM Işığı söndüreyim mi?

1. MAHKUM (*2. Mahkuma bakar*) İyi olur Sahtekâr. Hiç birinizin suratını görmek istemiyorum. Siz de benim pis suratımı görmezsiniz. (*2. Mahkum ışığı söndürür*) çünkü ben adinin bayağısı, yabani bir hayvanım.

3. MAHKUM Kıza vurduğun için değil mi?

1. MAHKUM Evet. (*Bir projektör ışığı dönecek bir kaç kere odayı tarar.*)

2. MAHKUM (*Hakimiyeti ele alarak*) Kımıldamayın. Hiç bir şey yok. Sadece asap bozuyorlar. Bu da onların hakkı.

3. MAHKUM Sakın ateş etme Sahtekâr.

2. MAHKUM Etmem Bacaksız. (*Sükut*) Uyun ben beklerim. Haydi Allah rahatlık versin.
3. MAHKUM Sana da.....
1. MAHKUM Sana da... (*Uçu birden sigara yakarlar. Sigaraların kızarmış uçları Projektör odayı yalar.*)

P E R D E

2. Perde 2. Bölüm

(*Aynı yer. Sabah sekize doğru. 4. Mahkum pencerede. Hepsinin elbiseleri bumburuştur. Yüzleri yorgun, uykulu, sabırsız, tedirgin.*)

3. MAHKUM Sahtekâr, kahvaltı etmiyecek misin?
2. MAHKUM Hayır.
3. MAHKUM Sen?
1. MAHKUM İstiham yok, sonra yerim.
3. MAHKUM İhtiyar? (*Hayır*)
1. MAHKUM Sen kendin yesene.
3. MAHKUM Canım istemiyor.
1. MAHKUM İhtiyar, otur artık yerine. Hortlak gibi gezdin sabaha kadar. (*4. Mahkum eliyle dışarıyı işaret eder*) Ne var.
3. MAHKUM (*Pencereye koşar*) İşaret veriyorlar.
1. MAHKUM Aç pencereyi. Gazete mi?
3. MAHKUM (*Açar*) Evet.
1. MAHKUM Çok şükür. Ta kör karanlıkta kalkıp ta istedim. Çek sepeti yukarı. Bakalım, ne diyor dünya bizim için? (*3. Mahkum gazeteleri çeker*).
2. MAHKUM Dikkat edin yine pencereye toplandık.

1. MAHKUM İyi (*Geri çekilir*) Dünkü resimleri koydular mı acaba? Dalga geçme verşunları bana. (*Gazeteleri alır. Birine bakar*) Hay adaletine kurban olduğum Allah. Bana bakın bana. Birinci sayfada resmim var. (*Onu yere atar, diğerine bakar. Diğerleri yerdekini alırlar.*) Bunda da var. Hani pencerede poz vermiştim. Bacaksız kendine bak ulan, artist gibi çıkmışsın. (*Onu da yere atar.*) Dünyaya nam verdik anam avradım olsun. Nah bunda da var.

2. MAHKUM Şuraya bak. Beni ta kenara itmişsiniz, hayvan herifler.

1. MAHKUM İhtiyar, aklın olsa resim çekti-rirdin. Şunlara bak. Hepimizin resmi var. Al bak. (*Elindekini uzatır. 4 Mahkum alır sıraya oturur. Yukarda bir gürültü olur. Hepsi irkilirler.* 3. Mahkum merdivene koşar)

2. MAHKUM Ne oluyorsun be. Kız kalktı (3. Mahkum durur fakat kuşkuludur.)

1. MAHKUM Kız kalkmıştır ya. (*Bir sükut Kız merdivende görünür.*)

KIZ Günaydın?

1. MAHKUM Günaydın.

3. MAHKUM (*Dikkatle bakar*) Ne o hasta mısın?

KIZ Hayır.

1. MAHKUM Senin de resmin çıkmış. Bu da annen galiba ha? Ne güzel çıkmışsın bakmaz mısın? (*Kız başını sallar*) Neden?

KIZ Yüzümü yıkayabilir miyim?

1. MAHKUM Bu da sorulacak şey mi? (*Birlikte inmesi için ihtar ederek*) Bacaksız.

KIZ Hayır hayır. Yalnız inerim.

2. MAHKUM Yukarı neyse ama, aşağı... Yağma yok.

KIZ Niye çekiniyorsunuz? Nasıl olsa sizi çaresiz bırakıp kaçmam. Beni hâlâ anlamadınız.

1. MAHKUM Yooo.

KIZ Hakkınız var. Bunu anlamak için yerlerimizi değiştirmemiz lâzım. Bunun için de çok geç. (*Çıkar*)

2. MAHKUM (*Arkasından yürüyerek*) Gideyim mi arkasından?

1. MAHKUM Geç yerine. Bu kız ne demek istedi anlıyan beri gelsin.

3. MAHKUM Ne olacak size acıyorum demek istedi.

1. MAHKUM Halt etmiş. Bana kimse acıyamaz. Hayatımda kimseye yalvarmadım. Bana acıyanın... Neyse.. Bacaksız, kapıda dur. Kızı gözden kaçırma! Sahtekâr sen de gazeteleri oku dinleyelim. (*3. Kapıda dikiilir.*)

2. MAHKUM Şu şeyi okuyayım öyleyse. Dört mahkum kaçmış diyorlar. Nasıl kaçarlar? Anlamıyorum aziz Kont?

1. MAHKUM Okuyunca anlarsın?

2. MAHKUM Siz ne dersiniz Baron hazretleri.

1. MAHKUM Oku be tane tane. En başından oku. Bir kelime bilir atlamıyacaksın (*Arkasına yaslanır, dinler.*)

2. MAHKUM İyi dinleyin öyleyse. Okuyorum.
(Okur) Şehri alt üst eden hadise. Mahkumlar bir depoya saklandılar. Teslim olmu-
yorlar.

1. MAHKUM (Mağrur) Güzel.

2. MAHKUM Nasıl okuyorum?

1. MAHKUM Devam et.

2. MAHKUM Rica ederim aziz kont! (Okur)
«On gündenberi şidetle aranan mahkumla-
rın şehrimiz yakınlarında olduğu öğrenil-
miş, gerekli tedbirler alınmıştır»

1. MAHKUM Güzel.

2. MAHKUM «Dün öğle üzeri yaklanacakları-
nı anlıyan kaçaklar, şeytani bir cüretle yol-
dan geçen genç bir öğretmeni de birlik te
sürükleyerek eski bir zeytin deposuna sak-
landılar. Genç kızın hayatı bahis mevzuu
olduğu için ateş kesilmiş, bina kuşatılmış-
tır. (1. zevkle güler.) Kaçakların ruhi du-
rumları ve mazileri dikkate alınarak şim-
dilik hiç bir teşebbüse geçilmemektedir.
Gerek idari makamlar gerekse umumi ef-
kâr, tam bir tereddüt ve şaşkınlık içinde-
dir...»

1. MAHKUM İşte böyle yaparız biz insanı.

2. MAHKUM Şu hale bak reis umumi efkârı
bile perişan etmişiz.

1. MAHKUM Bu daha işin başı.

3. MAHKUM Ama bina kuşatılmış.

1. MAHKUM Bunu bilmiyormuydun sanki?

3. MAHKUM Biliyorum, kız haklı. Bu gün

sabr ediyorlar ama yarın.. Yarın ne yapacaklar?

1. MAHKUM Kes bu lâfı. (*Canavar diidüğü, 3. heyecanla pencereye atılır*)

2. MAHKUM Ne oluyorsun be?

1. MAHKUM Delirdin mi? Alt tarafı bir araba geldi. Yeni bir şey mi bu? ne var söylesene?

3. MAHKUM (*Sükut*) Bir şey yok. Hep öyle.. Karşıkı kaldırımda... (*Birden bıçaklanmış gibi susar*)

1. MAHKUM Ne oldu, niye sustun cevap ver?

3. MAHKUM (*Döner. Yüzü alak bulak olmuştur*) Annem orada kaldırım da.

1. MAHKUM Ne?

3. MAHKUM Annem buraya bakıyor. Herkesin içinde.

1. MAHKUM(*Kalkar*) Deliriyor musun?

3. MAHKUM Gelme, bakarsak şüphelenirler. Gelme ona da bir şey yaparlar.

1. MAHKUM Peki Bacaksız heyecanlanma. Hiç bir şey belli etmem. (*Bakar*)

3. MAHKUM Nasıl? Dememiş miydim? Bakar-sın bizi kurtarır. Hiç belli olmaz, annem bu.

1. MAHKUM Halktan biri gibi duruyor. Ya-man kadın.

3. MAHKUM Ne yapalım? Birşey yapmamız lazım.

1. MAHKUM Düşünürüz. Önce kızı al gel aşağıdan, aklımız dağılmasın, çabuk ol.

(*3. Mahkum aşığı koşar*) İhtiyar anladın değil mi? Anası taş kesilmiş bekliyor.

Sen hepimizden daha tecrübelisin, bu oğlanı nasıl zapt edeceğiz? Söyle ne yapalım? (4. Mahkum elinde gazeteyi parçalar yere atar, dışarı çıkar) Ne yırtıyorsun be? Resmim var onda hayvan.

2. MAHKUM Bu adamı anlıyorsam nimet çarpsın.

1. MAHKUM (Parçaları yerden toplar) Hayvan oğlu hayvan, paramparça etti gazeteyi. Şu hale bak. Beni ikiye bölmüş.

2. MAHKUM Ben böyle bir şey yapsam gözümü oyardın. Ondan korkuyorsun galiba.

1. MAHKUM Ben mi?

2. MAHKUM Sen ya.

1. MAHKUM Allah belamı versin onu sadece kıskanıyorum.

2. MAHKUM Kıskanıyor musun? Nesini?

1. MAHKUM Bir şey oldu mu sen ben köpek gibi uluyoruz. O kurt gibi susuyor. İşte bunu kıskanıyorum. Dilide olsa konuşmazdı o kütük. (Kapıdan 3. ile 4. girerler, kız taşıyorlardır, kız baygındır.)

2. MAHKUM Bu ne? Ne yaptınız kıza?

1. MAHKUM Hay Allah belanızı versin. Ne oldu bu kaltağa?

3. MAHKUM Bağırma!

1. MAHKUM (4. ye) Şu sıraya yatıralım.

2. MAHKUM Nezaman cevap vereceksin?

3. MAHKUM (2. ye) Koş yukardan bir yastık getir.

1. MAHKUM Kimıldama yerinden! Ne oluyor? Cevap ver!

3. MAHKUM Bayılmış görmedin mi?
1. MAHKUM Onu anladık hasta mı?
3. MAHKUM Aşağı da merdiven başında yatıyordu.
1. MAHKUM Eeeeeeee?
3. MAHKUM Ağzından kan gelmiş. (*Sükut*)
1. MAHKUM Peki git yastığı getir (*2. gider*)
Ne yani ölür mü?
3. MAHKUM Kız kardeşim böyle gitti. Bir gün durup dururken kan kustu. Tamam.
1. MAHKUM İyi mademki biliyorsun, birşey yap.
3. MAHKUM Ben ne yapayım?
1. MAHKUM Lanet olsun, yine başımız belaya girdi.
3. MAHKUM Kız ölürse biz de öldük demektir.
O zaman annem bile bir şey yapmaz.
1. MAHKUM Nefes alıyor değil mi?
3. MAHKUM Alıyor.
1. MAHKUM (*2. ye*) Koşsana be. Acele et. Koy başının altına. Dikkat et, yavaş olun.
2. MAHKUM Ne olacak şimdi.
1. MAHKUM Ne bileyim
2. MAHKUM Bir şey yapmak lazım.
1. MAHKUM Ne gibi?
2. MAHKUM Ne bileyim ben.
3. MAHKUM Doktor çağıralım.
1. MAHKUM Ne?
2. MAHKUM Sen oynattın mı?
3. MAHKUM Başka çare var mı?
1. MAHKUM Ben böyle çürük tahtaya basmam.

3. MAHKUM Neye karar vereceksen ver vakit yok.
1. MAHKUM Ben... (Yürür) Ben... Aptalım. Anlaşıldı mı? Kafam çalışmıyor artık. Bu sefer de siz karar verin artık..
3. MAHKUM İster razı olun ister olmayın. Bana vız gelir. Doktor çağıracağım.
1. MAHKUM Öyle şey olur mu be? Doktor muş?... (2. ye) Sen ne dersin (2. omuz silker) İhtiyar sen? (Cevap yok) Allah belânı versin. Elimizde koz olarak bir bu kalmıştı. Ne halt edelim. Söylesenize? Allah benim de belâmı versin; bana ne, çağır doktoru! (Gider merdivene oturur)
3. MAHKUM Yaşa reis.
2. MAHKUM İhtiyatlı ol.
3. MAHKUM Sen orasını bana bırak. (Pencereye koşar açar) Hey biri gelsin bu tarafa. Koş be koş. Bana bak bir doktor lâzım bize bir doktor çok acele. Tamam mı? Üç dakika mühlet veriyorum. Biz işaret vermeden yanaşanı vururuz.
2. MAHKUM Biz adam olursak yuh olsun bana. (3. pencerede kalır)
1. MAHKUM Öylede öldük, böyle de öldük. Anasını satayım bu da bize şan olur. Elbette tarih bunu da yazar.
2. MAHKUM Kımıldıyor.
1. MAHKUM Sen karışma? Bacaksız... Bacaksız. . . .
3. MAHKUM Ne var?
1. MAHKUM Kımıldıyor.

3. MAHKUM Sahtekâr gel pencerede bekle.
1. MAHKUM Tüfeği al.
2. MAHKUM Peki reis.
1. MAHKUM Kurtulur mu?
3. MAHKUM Bilmiyorum. (*Kıza*) Nasılsın, da-da iyisin değil mi? Doktor çağırdık şimdi gelecek.
1. MAHKUM Yok mu hâlâ gelen?
2. MAHKUM Yok.
3. MAHKUM Bir şey ister misin? Peki sakın kımıldama.
2. MAHKUM Annen hangisi bacaksız.
3. MAHKUM Sana ne.
2. MAHKUM (*Candan*) Bana da göster ne olursun.
3. MAHKUM Sana ne?
2. MAHKUM Şu direğin altında duruyor... Kımıldamadan... Uzunboylu... O mu?
3. MAHKUM Evet. (*Bir kıza bir pencereye bakar, arada durur*)
1. MAHKUM (*Kalkar*) Haydı çocuklar hazırlık yapalım. İhtiyar, Bacaksız siz ikiniz aşağıya. Kapıya. Ben burdan bağırınca kapıyı açar doktoru içeri alırsınız. Girer girmez hemen üstünü arayın. Sahtekâr. Sen bu kapıda bekliyeceksin. Ateş edersem hemen fiçıları dayar yukarı koşarsınız. Anlaşıldı mı? Ufacık bir hata hepimizi mahveder. Ona göre. Kızım sen de heyecanlanma, iş olacağına varır.
2. MAHKUM Birileri geliyor.

1. MAHKUM Tamam. Haydi çocuklar herkes yerine. Ver silâhı bana. (3. *Mahkum* ve 4. *Mahkum aşağı iner*. 2. *Mahkum* oda kapısında durur. 1. *Mahkum* pencereye geçer.) Durun bakalım orda, ne oluyor? Telâş etmek yok. Hanginiz doktor? Güzel, tek başına yürürsün. Eğer üstünde silah varsa ne olacağını biliyorsunuz değil mi? Ötekiler geriye. Ufak bir hile sezersem, kızı yok bilin. Hadi çabuk. (2. *Mahkuma*) Söyle hazır olsunlar yaklaşıyor.
2. MAHKUM (*Seslenir*) Hazır mısınız? Doktor geliyor.
1. MAHKUM Pinponun biri. Nereden buldular bunu?
2. MAHKUM Bizi böyle kibar görünce ne şaşıracak ama?
1. MAHKUM O bizi şaşırtmazsa.. (*Dışarı*) Dur orada. (2. *Mahkuma*) Kapıyı açsınlar. İşaret verince sen buraya koş. Gözünü de dört aç.
2. MAHKUM Olur. Kapıyı açın.
1. MAHKUM (*Dışarı sarkarak*) Giriyor. (*Doğrulur*) Haydi, yerlerimizi değiştirelim (*Koşarak yer değiştirirler*) Bacaksız. Kapatın kapıyı. Üstünü arayın, çantasını alın. İyi. Yukarı çıkın. (2. *Mahkuma*) Dışarısı nasıl?
2. MAHKUM Yolunda.
1. MAHKUM (*Aşağıya*) Dikkatli olun.
2. MAHKUM Çıkıyor mu?
1. MAHKUM Evet (*Sükut*) İçeri girin. (*Girerler. Doktor yaşlı, gözlüklü ,geveze, unut-*

kan bir adamdır.) İhtiyar, (Silahı uzatır) al bunu pencereye geç. Sahtekâr çantaya bir göz at. Bir dakika bir de ben bakayım. *(Doktorun üstünü tecrübeli ellerle araştırır.)* Pekâlâ buraya kadar iyi gitti. E zahmet oldu Doktor bey sizi yataktan kaldırdık galiba.

DOKTOR Ben altıdanberi ayaktayım. Yo Yok beş ten beri.

1. MAHKUM Ümidiniz hilafına hepimiz kurt gibiyiz. Yalnız kızcağız hastalandı.

DOKTOR Ya? Benim on senelik hastamdır. Ta bu kadarcıktan tanırım. Söyleyin bakalım ne oldu?

3. MAHKUM Kan.

DOKTOR Ne?

3. MAHKUM Kan kustu.

DOKTOR Ne? Kan mı kustu? Tü Allah belânızı versin. *(4. Mahkuma)* Çek o namluyu üstünden. Kan kustu ha? Görür görmez anladım zaten. *(Kızın yanına çömelir)* Güvercinim benim. Bak ben geldim. Nasılsın bakayım? Ne yaptı bu herifler sana. Ama ben geldim. Artık korkma e mi? *(Nabzını tutar.)*

2. MAHKUM Reis be ben bu işten....

DOKTOR Hişt.... Sus bakayım, şaşırtma beni. Nabzını sayıyorum görmüyor musun? *(1. Mahkum 2. Mahkuma işaret ederler)* Çok muydu?

3. MAHKUM Ne?

DOKTOR Kan.

3. MAHKUM Oldukça.

DOKTOR (*Kalkar*) Her şeyi berbat etmişsiniz be çocuklar. Ciğerdeki yarayı kapatmak için tam on sene uğraştım ben. On sene geceli güdüzlü?

1. MAHKUM Onu anladık. Şimdi ne olacak?

DOKTOR Ne olacak hiç alıp götüreceğim.

1. MAHKUM Alıp götüreceksiniz mi?

DOKTOR Tabii burda tedavi olur mu? Hasta isterse iyi olur istemezse olmaz. Kızcağız burda iyileşir mi? Yaşamağı ister mi? Düşünsene... Şu suratınıza bakın.

2. MAHKUM Reis bana mücadele et şu herifi pencereden atayım.

3. MAHKUM (*Sinirli güler*) Alıp götürecekmış.

1. MAHKUM Bir dakika lâfa karışmayın. Kızın niye burda bulunduğundan haberiniz yok galiba.

DOKTOR Niye olmasın? Her şeyden haberin var.

1. MAHKUM Öyleyse bizi de tanıyorsunuz?

DOKTOR Tanıyorum ya... Ama korkmuyorum. Ben sizden çok insan öldürdüm anladınız mı?.

2. MAHKUM Kim yolladı yahu bu bunağı. Başka doktor istiyelim.

DOKTOR Başka doktor mu? Bana bak delikanlı? Ben bir şey olmaz diyorsam olmaz demektir. Olur diyorsam olur demektir. Otuzaltı senelik doktorum ben. Bu şehirdeki bütün insanları tanırım. Hepsinin

kalpleri, ciğerleri, mideleri tek tek elimden geçmiştir. Başka doktormuş. Bu kız burada iyileşmez.

1. MAHKUM Hepiniz gelin buraya? (*Yaklaşırlar.*)
2. MAHKUM Çattık be. Bir şeyden anladığı yok!
3. MAHKUM Birşeyden anlamazsa kızı kurtaramazdı. On senelik doktoruymuş.
1. MAHKUM Ta gözümün içine bak yavru ge-yik, Yoksa kızın gitmesine razı mısın?
3. MAHKUM Bırak yakamı.
1. MAHKUM (*Bırakır*) Haydı öt bakalım!
3. MAHKUM Ben yaşamak istiyorum aptal. Ot gibi saman gibi, nerede olursa olsun, nasıl olursa olsun, yaşamak istiyorum. Gitmesine razı olursanız, asıl siz benden korkun.
1. MAHKUM Ha.. şöyle hizaya gel.
2. MAHKUM Kız giderse çaresiz çıkıp teslim olmalı. Yok gitmez kalırsa doktor yaşamaz diyor. O zaman daha fena.
3. MAHKUM İki ucu pis değnek diye buna derler.
1. MAHKUM Bakalım doktor doğru mu söylüyor?
3. MAHKUM Kızkardeşim birdenbire.....
1. MAHKUM Anladık. Biliyoruz. Geberip gitmiş. Belki bu gitmez...
2. MAHKUM Kafam yine karıncalanmıya başladı. Hayra alamet değil bu.
3. MAHKUM Anlatalım bunları doktora. Belki bize bir çare bulur.

2. MAHKUM Ne çare bulabilir?
3. MAHKUM Ne bileyim... Başka çare var mı?
Ah annem burda olsa o mutlaka bir yol gösterirdi bize....
2. MAHKUM Hanım evladı sende..
3. MAHKUM Annemi tanıyormusun ki?
1. MAHKUM Sahtekâr, gevezeliği bırak, iş çata-
tallaştı. Köşeye sıkıştık gibi geliyor bana.
Bacaksızın hakkı var. Doktor yabana atı-
lacak adam değil. Baksana herifin bizden
pervası bile yok. Danışalım ona, ne kaybe-
deriz?
3. MAHKUM Bizi de kurtarsın.
1. MAHKUM On sene tedavi etmiş kızı.
3. MAHKUM Bizi de etsin.
2. MAHKUM Çocukluk etmeyin, bu lafları
kimse dinlemez.
1. MAHKUM Gelin bakalım, lanet olsun! Dok-
tor bey. Bize bir çare bulun. Bu kızı eli-
mizden alırsanız, bizim de sonumuz geldi
demektir.
- DOKTOR Başka çare yok ki çocuklar.
3. MAHKUM Onun (Kızın) için yoksa bizim
için de mi yok?
- DOKTOR Ne gibi oğlum?.
3. MAHKUM Onun yaşaması, kurtulması o
kadar mühim de bizim ki değil mi?
- DOKTOR Ben ne yapabilirim?
2. MAHKUM Kızı burda bırakın.
- DOKTOR Mümkün olsa....
3. MAHKUM Öyleyse aşağıdakilerle konuşun.
- DOKTOR Niye?

3. MAHKUM Bizim için bir şey yapsınlar.
1. MAHKUM Beni yeniden mahkeme etsinler bir kere. Söyliyeceklerim var. O zaman söyleyememiştim.
3. MAHKUM Benim de söyleyeceklerim var.
1. MAHKUM İnsan durup dururken suç işlemez ki.
3. MAHKUM Kan davası benimki. Biz onları yok etmezsek onlar bizi yok edecekti.
2. MAHKUM Ben yangın yerlerinde, sabahçı kahvelerinde büyüdüm. Sen de oralarda büyüseydin, şimdi karşımızda değil aramızda olurdum.
1. MAHKUM Ciğeri hasta diye bu kızı öldürüyor musunuz?
3. MAHKUM Biz de hastayız.
1. MAHKUM Bizim de beynimize mikrop olmuş, ne yapalım.
3. MAHKUM Biz ne yapabiliriz ki?
2. MAHKUM Niye mikropları değil de bizi yok ediyorsunuz.
3. MAHKUM Bir fırsat verin bize.
1. MAHKUM Bize yardım edin Doktor bey.
- DOKTOR (*Ağlamaklı*) Edemem oğlum. Ben basit bir mahalle doktoruyum. Saat altıda kalkar hasta beklerim.
2. MAHKUM Bir sene müsaade etsinler bize.
3. MAHKUM Ne bir senesi? Daha 26 yaşındayım ben, daha hiç gün görmedim. Daha hiç kimseyi sevmedim. Daha hiç.. (*Devam edemez.*)
1. MAHKUM Yani hiç ümit yok mu?

2. MAHKUM Hiç bir imkân vermiyecekler mi?
DOKTOR Suçlusunuz değil mi çocuklar?
1. MAHKUM Suçluyuz.
DOKTOR Hiç ümit yok.
1. MAHKUM Peki ne düşünüyorlar ne yapıyorlar?
3. MAHKUM Ne yapacaklar?
DOKTOR Bilmiyorum?... Ama en iyisi ben size söyleyeyim mi, hep beraber çıkmak teslim olmak. Belki o zaman bir çare bulunur. Yahut.. Ne yapayım... İsterseniz kız gitsin. Onun yerine ben kalayım. Siz nasıl isterseniz. Çünkü ben de suçluyum. Sizin hastalığınız için hiç bir çare aramadım bu güne kadar *(Sükut, bu sonuçsuz yalvarış hepsini ezmiştir.)*

1. MAHKUM *(Kuru donuk bir sesle)* Sağolun, ne fark eder, hiç ümit yoksa? Hep burda hapis kaldıktan sonra.. Her gecemiz böyle geçecekse tadı kalmadı bu işin.
3. MAHKUM Ben teslim olmam?
1. MAHKUM Teslim olalım diyen kim?
2. MAHKUM Allah sizi inandırsın içeri giremezler bir kere.
3. MAHKUM İki günlük yiyeceğimiz var. Bize bir hafta yeter. Gece damdan kaçırız.
2. MAHKUM *(Ümitsizliğe düşerek)* Gaz bombası atarlar içeri.
3. MAHKUM Atamazlar.
2. MAHKUM Evi yakarlar.
3. MAHKUM Yakamazlar.
1. MAHKUM İhtiyar. *(İhtiyar tüfeği okşar)*

İyi öyleyse kızı yolluyoruz. Başka yol yok. Bir gün daha yaşasak üç öğün daha yemek yesek ne olacak sanki. Ben yoruldum artık. Dilenci gibi utanmadan yalvardık. Eşek gibi direnmenin mânası var mı? İtirazı olan?

2. MAHKUM Allah sizi inandırсын, paşalar gibi koskoca bir gün geçirdik. Kuşkonmazımız, yeni elbiselerimiz oldu. Uşağımız hat-ta bir sevgilimiz bile oldu. Geceleyin otu-rup yüksek şeylerden konuştuk. Fikir yürüttük. Gazetelerde resimlerimiz çıktı. Bütün şehir hizmetimize koştu. Bu kadarı ye-ter de artar bile bizim gibi serseriler için. Daha ne istiyoruz be. Kaç kişiye nasip ol-muştur böyle bir gün? Ne diye itiraz ede-ceğiz?

1. MAHKUM Ne yapalım kısmet bu kadarmış düşündüklerimiz olmadı.

3. MAHKUM Olmadı ya... *(Gözleri dolu dolu)*
Olmadı... *(Pencereye gider annesine ba-
kar.)*

1. MAHKUM Doktor bey ben basit cahil bir in-sanım. İyi anlatamam artık siz anlamıya çalışın. Direnmekten vaz geçtik. Böylesi daha iyi oldu. Hem bizi hem de kızı kur-tardınız. Alın kızı götürün.

DOKTOR Sahi mi?

1. MAHKUM İsteddiğimiz gibi yaşadık. Yeter!
Bir gün de bir, bin gün de anlıyana. Ha-yatı metre ileölçecek değiliz ya.

DOKTOR Teşekkür ederim çocuklar teşekkür ederim.

1. MAHKUM Belki bir kaç gün belki bir kaç saat daha yaşarız. Kısmet artık. Biz çekindik söyliyemedik. Birbirimize bile söyliyemedik; utandık desek bizi pek enayi pek aptal sanacaksınız. Ne bileyim beceremedik işte. Söyleyin kendisine onu hepimiz sevdik. Anamız bacımız çocuğumuz gibi.. Söyleyin kendisine hakikaten talebelerinden farkımız yok. (*Durur*) İş başına çocuklar. Martaval yeter. İhtiyar silâhı bana ver. Bacaksız sen aşağıya, İhtiyar sen de Sahtekârın yerine geç, kapıya. Doktor bey kızı kaldırın. Size yardımcı çağıracağım.

3. MAHKUM Anneme işaret vereyim mi, belki bir şey yapar.

1. MAHKUM İn aşağı o kadar. Haydı! Bir hata yapanı önce ben vururum. (*Pencereyi açar*) Hey ben işaret verince kapıya iki kişi gelsin. Ama işaret verince unutmayın ha.. Hadi doktor bey.

DOKTOR Peki oğlum (*3. Mahkum ile 4. Mahkum çıkarlar Doktor kızın yanına çömelir. 3. Mahkum kapıda durur. Sükut. Bir canavar düdüğü.*)

2. MAHKUM Reis söyle de acele etsin.

1. MAHKUM Ne oluyorsun?

2. MAHKUM Bilmiyorum. Hiç bu kadar heyecanlanmamıştım. Babamı gördüğüm zaman bile.

1. MAHKUM Sakin ol!

DOKTOR (*Doğrulur, durur*) Benim de size söyleyeceklerim var çocuklar. İnanılmaz bir şey. Kız sizi bırakmıyor. Burada kalacakmış, sizinle beraber (*Bir sükut*).

2. MAHKUM (*Ağlıyarak sevinç içinde bağırır*) Heyyyy

PERDE

ÜÇÜNCÜ PERDE

Aynı gün akşama doğru. Kız eski tahta bir koltukta oturur. Dizlerinde bir battaniye. 4. Mahkum volta atar. Yedi adım düz yedi adım sola sonra geriye, yedi adım düz yedi adım sağa.

1. MAHKUM Nerede kaldı bu doktor?
2. MAHKUM (*Pencereden bakan* 3. Mahkuma işaretle) Annesine bakmaktan gelip gideni göremiyor ki.
3. MAHKUM İhtiyar otur artık yerine.
2. MAHKUM Yedi adım düz yedi adım sola. Sonra tekrar geriye. Yedi adım düz, yedi adım sağa. Delireceğim.. Bir kere sekiz adım atsa ne olur.
1. MAHKUM Ne yapsın hücrenin boyu o kaddı. Saat kaç?

KIZ (*Yorgun*) Altı.

1. MAHKUM Beşte gelecekti.

3. MAHKUM Saat kaç?

KIZ Altı.

3. MAHKUM Annem gitti.

2. MAHKUM Heykel gibi orada bekliyecek değil ya kırk yıl.

3. MAHKUM Acaba neden gitti?

2. MAHKUM Yorulmuştur.

3. MAHKUM Annem yorulmaz.
2. MAHKUM Hadi be sende. Hepiniz bir şey tutturmuşsunuz, hele bu hayvan yerine oturmazsa hâdise çıkaracağım. Başım döndü anlıyor musun. Başım döndü hâdise çıkaracağım.
1. MAHKUM İhtiyar geç yerine Allah aşkına. Bacaksız bu böyle olmaz. Sinirlerimiz iyice gerildi kopacak nerdeyse. Bir şeyler çal bize.
3. MAHKUM Sen oynatıyor musun, işim yok ta....
1. MAHKUM Ne halt edelim öyleyse azar azar delireceğiz. Sarılmışız. Kaçacak delik yok. Doktor beşte gelirim dedi gelmedi; kızı başımıza bıraktı gitti. Ya birden bire ölürse?
3. MAHKUM Ne biçim konuşuyorsun be?
1. MAHKUM Bana konuşmasını sen mi öğreteceksin dangalak?
3. MAHKUM Kız ölürse ne demek, atlattı bile görmüyor musun?
1. MAHKUM Olsun, ben işimi sağlam tutmalıyım.
2. MAHKUM Gevezelik edeceğine yerine geç.
3. MAHKUM Sabahtan beri penceredeyim biraz da sen bekle.
1. MAHKUM Patırtı etme yin ben beklerim. *(Pencereye gider 3. Mahkum oturur.)*
2. MAHKUM *(Bu sefer o volta atarak)* Aç pencereyi de sor niye bekletiyorlar bizi?

1. MAHKUM Belkide onsene bekleriz burda.
Sabırlı ol bu gün daha ikinci gün.
2. MAHKUM (*içini çekerek*) Nasıl daha iyisin değil mi?
- KIZ Korkmayın bu ilk değil. Bir kere de okulda olmuştu. Doktora söylemedim ama o zaman bayılmamıştım.
2. MAHKUM Zaten bütün antikalıklar bizi bulur.
1. MAHKUM Konuşturma kızı doktor yorulmasın dedi.
2. MAHKUM Bu bunak ta evin hâkimi olup çıktı. Annem beni doktor yapmak isterdi. Keşki olsaymışım. (*3. Mahkum hafiften mızıka çalar, 2. Mahkum volta atar.*)
1. MAHKUM Geliyor. (*Pencereyi açar.*)
2. MAHKUM Çok şükür.
1. MAHKUM Toplanmayın öyle, yalnız doktor yaklaşsın. Hadi İhtiyar Bacaksız herkes yerine. (*3. Mahkum ve 4. Mahkum aşağıya gider. 2. Mahkum kapıda durur*) Pazarlığımızı biliyorsunuz değil mi? Bir dolap çevirmek yok. (*2. Mahkuma*) Kapıya yaklaştı söyle açsınlar.
2. MAHKUM Kapıyı açın.
1. MAHKUM İçeri girecek. Buraya gel (*Koşarak yer değiştirirler.*)
- KIZ Biraz ayağa kalkabilir miyim?
1. MAHKUM Hayır.
2. MAHKUM Bizimle işbirliği yaptın diye seni de asacaklar.
- KIZ İşbirliği değilki bu?

2. MAHKUM Yaaa?

KIZ Kader birliđi.

1. MAHKUM Ukalalığı bırakın dikkatim dağılıyor. (*Dışarı*) Aradınız mı üstünü? Al çantayı elinden, ben sana kimseye güvenme demedim mi?

2. MAHKUM Ben bu doktoru hiç sevmedim.

1. MAHKUM Dışarısı nasıl?

2. MAHKUM Günlük güneřlik reis?

1. MAHKUM Girin içeri (*Doktor 3. Mahkum ve 4. Mahkum içeri girerler.*) Niye geç kaldınız?

DOKTOR İşim ıktı biraz..

1. MAHKUM (*Üstünü arar*) Pekâlâ bunu da atlattık. Sahtekar çantaya bir göz at.

DOKTOR Merhaba güvercinim nasılsın? Kendini nasıl hissediyorsun?

KIZ İyiyim.

DOKTOR İyisin ya, niye yukarda yatmadın?

KIZ Böyle daha iyi.

DOKTOR Allah Allah.. Ne yaptınız bu kıza da sabahtan akşama toparlandı?

KIZ Anneme söylemediniz değil mi?

DOKTOR Yok canım niçin söyliyeyim... Yoksa başka bir doktor mu çağırdınız? Dođrusunu söyleyin bana.

KIZ Dođrusunu söylüyoruz.

DOKTOR Hangisi geldi o kendini beđenmiř mendebur mu?

KIZ (*Gülümsiyerek*) Hayır.

DOKTOR Yoksa o ihtiyar geveze mi?

KIZ Hiç kimse gelmedi.

DOKTOR Eeeee?

KIZ Çabucak iyi olmak istedim. Zaten bir şeyim yoktu.

DOKTOR Olmaz öyle şey.

KIZ Öyle demeyin amma. Hiç imrenilecek bir hayat yaşamamışlar.

DOKTOR Kimler?

KIZ Bunlar. Buna rağmen yaşamak için ölesiye mücadele ediyorlar. Bense hayatta hiç sıkıntı çekmedim. Bunu düşündüm. Bak-tım iyileşiyorum. Ölmekten utandım.

DOKTOR Ben demiştim zaten, göreceksiniz dedim bütün şehir halkına. Bu şeyler.. bu adamlar kıza iyi bakacak. Sahi iyi baktılar değil mi.

KIZ Evet.

DOKTOR Çok şey mamafih tahmin etmiş-tim.

KIZ Burda isteyerek kaldığımı kimseye söyle-miyorsunuz değil mi?

DOKTOR Ne münasebet.

KIZ Beni anlamazlar da.

DOKTOR Vali o kadar sıkıştırdı da hiç bir şey söylemedim. Haa onun yanından geliyorum. Arabasını yollamış. Karım her zaman söyler zaten. Bir gün gelir kadrini bilirler diye, ne ise beni dinleyin. (2. *Mahkuma*) Sen de çantamı karıştırmayı bırak ta bana kulak ver. Vali dedi ki çocuklar.

1. MAHKUM Bizim hakkımızda mı?

DOKTOR Evet.

1. MAHKUM Yukarı çıkalım. İhtiyarın da ayağına bakarsınız. Orada konuşuruz.
- DOKTOR Ya ya siz bilirsiniz. Bana göre hava hoş. Şuradan mı çıkacağız?
1. MAHKUM Evet. Bacaksız sen burda kal. Sahtekâr, İhtiyar yukarı.
- DOKTOR Ah bu merdivenler beni öldürecek. Ben şimdi gelirim, güvercinim merak etme. Çantamı da alın.
1. MAHKUM Silah burda kalıyor Bacaksız.
3. MAHKUM Anladım.
- DOKTOR Vali dediki.
1. MAHKUM Anladık yukarda konuşacağız. (Çıkarlar.)
- KIZ Şaştı değil mi bana.
3. MAHKUM (Cebinden bir elma çıkarır, pencereden bakar) Neyine?
- KIZ İyileşmeme.
3. MAHKUM (Elmayı soyar) İyileştin mi yani.
- KIZ Biliyor musun ben akıllı değilim galiba.
3. MAHKUM Neden?
- KIZ Nedeni var mı? Meydanda. Benim yerimde akıllı uslu bir insan olsaydı ya pencereden atardı kendini, ya da ne bileyim bir şey yapardı elbet burada kalmazdı.
3. MAHKUM Sen hiç bunu düşünmedin mi?
- KIZ İlk saatler evet sonra asla.
3. MAHKUM Bizim gibi şirin insanları bırakıp gitmek kolay mı?
- KIZ (Ciddi) Sizi bırakamazdım. Tek dayanağınız benim.

3. MAHKUM Biliyorum. Zaten bu yüzden insanlardan o eskisi kadar nefret etmiyorum.

KIZ Çok çabuk fikir değiştiriyorsun.

3. MAHKUM Ben de pek akıllı sayılmam.

KIZ Dışardakiler benim ne hissettiğimi anlamazlar. Size hak vermiyorum. Ama sizi bırakamıyorum da. Anlıyorsun değil mi?

3. MAHKUM (*Elmayı dilim dilim kıza uzatır. Kız da bir taraftan yer*) İlk okul da bir öğretmenim vardı. Ödüm patlardı. Böyle senin gibi deli, senin gibi güzel değildi. Hatırladıkça tüylerim ürperiyor. Bir kere sigara içtim diye herkesin önünde beni döğmüştü. Anlıyorsun değil mi? Herkesin içinde. Eğer baştan yaşasaydım, mesela senin taleben olsaydım... Olmaz ya neyse belki de burda bulunmazdım. Hiç hırsızlık yaptın mı sen?

KIZ Çooooook....

3. MAHKUM Sahi mi?

KIZ Vallahi. Komşunun bahçesinden erik çaldık. Sonra bir defa da bir arkadaşım vardı. Onun beresini çaldım.

3. MAHKUM Hiç utanmadan?

KIZ Hiç utanmadan.

3. MAHKUM Korkmadın mı.

KIZ Korkmaz olur muyum ödüm patladı görecekti diye.

3. MAHKUM Görmedi mi?

KIZ Hiç giymedim ki korkudan? Niye sordun.

3. MAHKUM Ben hiç hırsızlık yapmadım da..

KIZ Bütün çocuklar biraz hırsızdır.

3. MAHKUM Ben hiç çocuk olmadım ki?
KIZ Neden?

3. MAHKUM Biliyorsun bir gece babamı öldürmüşler.

KIZ O kadarını biliyorum.

3. MAHKUM Bir ay geçmeden de ağabeyimi. Bir tek erkek ben kaldım ailede. Annem bana intikam alayım diye meme verdi. İntikam alayım diye su verdi, ekmek verdi. Kendi ismimden önce geberteceğim insanların ismini belledim. Senin anlıyacağım hiç çocuk olmadım ben. Bir çocuk gördüm mü... Niye evlenmedim bu güne kadar?

KIZ Kimse istemedi ki beni.

3. MAHKUM Kaz gibi herifler ne olacak zaten. *(Bir dilim daha uzatır.)*

KIZ Teşekkür ederim.

3. MAHKUM Teşekkür ederim ne demek, yiyeceksin.

KIZ Sonra yerim öyleyse.

3. MAHKUM Olmaz.

KIZ İçim almıyor.

3. MAHKUM Dinlemem.

KIZ *(Alır)* Annem de böyle yapardı.

3. MAHKUM Bak sayemizde annenden de kurtuldun.

KIZ *(Gülerek)* Sanki ne olurdu şurda olmasaydık. *(Süküt)*

3. MAHKUM Sana bir şey sormak istiyorum.

KIZ Sor.

3. MAHKUM Seninle ilgisi yok ama benim için çok mühim. Doğruyu söyleyeceksin.

KIZ Ben yalan söylemem.

3. MAHKUM Yemin et.

KIZ Neden bu kadar ısrar ediyorsun?

3. MAHKUM Yemin et sen.

KIZ Yemin ederim.

3. MAHKUM Nasıl diyeyim?... Eğer başka şekilde olsaydım... Yani hiç bir şey olmasaydı... Biz burda olmasaydık demek istiyorum. Mesela benimle arkadaş olur muydun? Mesela benimle evlenir miydin? Buna değer miyim? Evet yahut hayır de kısaca. Sadece bilmek istiyorum o kadar, anlıyor musun?

KIZ Hayatını zorlaştırıyorsun.

3. MAHKUM Hayatımı mı? Hangi hayatımı? Bir kelime söyle bana. Evet yahut hayır! Eğer suçsuz bir insan olsaydım...

KIZ Evet yahut hayır desem ne fark eder sanıyorsun? Ne fark eder?

3. MAHKUM Etmez biliyorum.

KIZ Öyleyse? (*Sükut*)

3. MAHKUM Hakkın var ne fark eder?

KIZ Beni anlıyorsun değil mi? Yalvarırım beni anlamıya çalış. Çünkü hiç faydası yok.

3. MAHKUM (*Durur*) Haklısın. Senin dediğin olsun (*Tüfeği alır pencereye doğru yürür orada kalakalır. 2. Mahkum ve 1. Mahkum inerler*)

2. MAHKUM Edvard rica ederim başımı kaşır mısın? Hiç vaktim yok.

1. MAHKUM (*Kıza*) Ne o yorgun bir halin var.

KIZ Hayır iyiyim.

2. MAHKUM Benim sayemde.

1. MAHKUM Tadını kaçırdın.

2. MAHKUM Yalan mı, az mı soytarılık ettin sabahtan beri? Bir kahkaha alfabedeki bütün vitaminlerden daha kuvvetlidir. Sizden bazı şeyler isteyebilir miyim bu hizmetime karşılık?

1. MAHKUM İşte.

2. MAHKUM Ben mütevazı adamım arkadaşlar. Küçük bir saray isterim. 100 odalı. Bir araba sekiz atlı. Dört hizmetçi, bir sarışın bir esmer, bir zenci, bir kıızılderili. Majeste elinizi öpebilir miyim (*Kızın elini öper*) Majeste birkere daha öpebilir miyim?

1. MAHKUM Rahat dur hayvan.

2. MAHKUM Ooooo Kont hazretleri bugün çok sinirli görünüyorlar (*kıza*) Niye gülmüyorsun?

KIZ Gülüyorum

2. MAHKUM İnsanlar böyledir, aziz mesai arkadaşlarım. Kolay ağlarlar güç gülerler. (*Doktorla 4. Mahkum girerler*).

DOKTOR Ben işimi bitirdim çocuklar söyliceğimi de söyledim. Her gün gelirim. Ama dediklerimi harfi harfine yapacaksınız. Neydi o ne diyecektim valiye?

1. MAHKUM Kapatın artık bu meseleyi? Söyledik ya düşüneceğiz.

DOKTOR Tabii tabii siz bilirsiniz. Elçiye zeval olmaz. Her gün karım da söyler. Güvercinim kendine iyi bak emi.

1. MAHKUM İhtiyar, Bacaksız siz aşağı. (*Pencereyi açar*) Doktor dışarı çıkacak. Kim kapiya yaklaşırsa beynine kurşunu akıtırım. Hiç şakam yok Allah belamı versin. Haydi doktor bey (3. Mahkum ve 4. Mahkum çıkarlar).

DOKTOR Eh artık gideyim. Şapkamı bir yere koymuştum ben. Allahaismarladık güvercinim. Bir şey olursa beni çağırın. Çantam nerede acaba?

1. MAHKUM Acele edin biraz.

DOKTOR Tabii tabii ilaçları muntazaman al.

KIZ Merak etmeyin. Güle güle.

DOKTOR Eh artık gideyim, bir şeyimi unutmadım ya?

2. MAHKUM (*Sabırsız*) Bütün şehir halkı sizi bekliyor doktor bey. Karnı ağrıyanlar safrası kabaranlar, kalbi tutanlar... (*Kolundan tutarak dışarı çıkarır.*)

DOKTOR Tabii tabii gitmem lâzım. (

1. MAHKUM Geçmiş olsun. Aile doktoru dedikleri herhalde böyle birşey olacak. Bacaksızın annesi yine geldi. Anam avradım olsun bu kadın beni korkutuyor. Hey bize akşam gazeteleri ile sigara yollayın. (*Kıza*) Bir şey ister misin?

KIZ Teşekkür ederim.

1. MAHKUM Kapasınlar kapıyı ne duruyorlar?

2. MAHKUM Kapatın kapıyı be.

1. MAHKUM Yine ateşle oynamıya başladık. (*Dışarı*) Bu günlük bu kadar. (*Pencereyi kapatır.*)

KIZ Doktor ne söyledi size?

1. MAHKUM Hiç. Niye çıkmıyorlar yukarı?

2. MAHKUM Çıkıyorlar.

KIZ Doktor size bir haber getirdi.

1. MAHKUM Konuşma yorulman yasak.

2. MAHKUM Doktorlara boş verin majeste.

Şimdi oyunumuz başlıyor. Hepinizi saygıyla selâmlarım. Saygıya lâıyk olmıyanlar lütfen alınmasınlar (*Güler*). Cambazlar geldiği bizim oraya. Nimet çarpsın beni de soytarı olarak alacaklardı annem razı olmadı. İlle doktor olacaksın diye tutturdu. Doktor olmak iyi ya içim çekmedi. Baksana koskoca vali pinpona arabasını yollamış. (3. *Mahkum* ve 4. *Mahkum girerler*).

1. MAHKUM Kes bu lâfı dedim sana.

2. MAHKUM Bir şey demedim ki?

KIZ Sizde bir şey var. Doktor ne anlattı?

2. MAHKUM (*Müteredit*) Hayatını. Zavallı takma dişli olarak doğmuş.

1. MAHKUM Sahtekar, vazgeç soytarılıktan. Hiç birimizi kandıramıyorsun. Yüzüne gözüne bulaştırdın.

2. MAHKUM Söyliyecek misin yani?

1. MAHKUM Saklasak ne çıkar?

KIZ Benim hakkımda mı?

1. MAHKUM Hepimiz hakkında.

KIZ Niye söylemiyorsunuz?

1. MAHKUM Acayip bir haber? Allah belanı versin onlar da ne yapacaklarını şaşırdılar.

2. MAHKUM Blöf yapıyorlar. Ben hayatımı vaktiyle pokerden kazanırdım. Blöfü nerede görsem tanırım.

KIZ Anlatsanıza!

1. MAHKUM Vali üç gün müsaade vermiş. Üç gün sonra çıkıp teslim olmazsak.

2. MAHKUM Hepimizi yok edeceklermiş.

KIZ Hepimizi?

2. MAHKUM Bizi de seni de.

KIZ Beni de mi?

1. MAHKUM Bu sefer onlar bizi deniyor. Bakalım seni feda edecek miyiz etmiyecek miyiz.

KIZ Sizi böyle denemeğe hakları yok.

1. MAHKUM Neden?

KIZ Onlar beni düşünmezlerse siz beni niye düşüneceksiniz?

2. MAHKUM Onların yerine olsam ben bu kadar bile beklemezdim. Basardım kurşunu Allah sizi inandırсын, evi temelinden tarrardım.

KIZ Siz ne dediniz?

1. MAHKUM Düşünelim dedik. Yapıp yapamıyacaklarını görürüz.

KIZ Şaka yapıyorsunuz.

1. MAHKUM Biz zaten şakadan yaşıyoruz kızım.

2. MAHKUM Çocukların olsa bu cümleyi onlara miras bırakabilirdin.

1. MAHKUM Beğenmedin mi uyuz?

2. MAHKUM Palavrayı bırak. Git söyle şu adamlara ben bu gün ölmek istemiyorum.

Yarın Çarşamba, yarın da ölmek istemiyorum.

1. MAHKUM İhtiyar sen ne diyorsun bu işe. Böyle şey yapabilirler mi?

4. MAHKUM (*Umursuz başını sallar*)

2. MAHKUM Şuna bak herifte hiç ihtiras yok.

1. MAHKUM Biz de ihtiras var da ne işe ya-
rıyor sanki. O sözünü de işini de bitirmiş
oğlum. İnsan bir kere mahkum olmasın
kendini mahkum hissetmesin. Hele bir de
onun gibi on yedi sene yatmışsa kurtuluş
olduğunu bilir

2. MAHKUM Kaçarken böyle demiyordun.

1. MAHKUM Sen bana bakma, o zaman o lâ-
zımdı.

2. MAHKUM Peki ihtiyar bunu biliyor da su-
suyor, anladık. Bacaksıza ne oluyor. O da
mı biliyor. (3. *Mahkuma*) İki kelime de
sen söylesene ulan. Gene çamura sapları-
dın.

1. MAHKUM Sahi ne oldu sana? Hiç sesin çık-
mıyor. Üç gün mühlet verdiler.

3. MAHKUM Fazla vermişler.

1. MAHKUM Ne demek fazla vermişler?

3. MAHKUM Üç gün.. Üç gece.. Fazla vermiş-
ler.

1. MAHKUM Çıkar ağzından baklayı, ne söyli-
yeceksen söyle.

3. MAHKUM (*Yürür oturur, terlemiştir. Yü-
zünü siler, kesik kesik*) Reis ben artık da-
yanamıyacağım.

1. MAHKUM Doğru konuş budala suratını dağıtırım.
3. MAHKUM Bırak ta suratımı onlar dağıtsın.
1. MAHKUM Dayanamıyacağım ne demek? Ölmekten daha mı güç?
3. MAHKUM Daha güç (*Kıvrandır*). Git gide daha da güç oluyor.
2. MAHKUM Güç olan ne?
3. MAHKUM Her şey. Beklemek.. Ümit etmek.. Beklemek.. Hapishaneden farkı yok buranın.
2. MAHKUM Sen deliriyorsun?
3. MAHKUM Belki de ama her şeyi daha açık görüyorum. Sahtekar daha açık. Bütün kaybettiklerimiz elimizin altında. Ama elimizi uzatamıyoruz. Bir kabus gibi, anlıyor musunuz? Hapishaneden de beter. İhtiyarın hiç bir isteği yok. Gel dedik, bizimle geldi. Ben herşeyi istiyorum herşeyi. Netice ne, üçgün daha, üç sene daha, üç asır daha yaşamak ne olur şurada? Söylese-nize sonu var mı beklemenin? Ne bekliyoruz zaten.
1. MAHKUM Anladık ne yapmak istiyorsun?
3. MAHKUM Teslim olacağım.
2. MAHKUM Teslim mi olacaksın?
3. MAHKUM Evet.
1. MAHKUM Bir bildiğin mi var.
3. MAHKUM Bir şey biliyorum yalnız, teslim olmam lazım.
1. MAHKUM Lazım mazım değil.
3. MAHKUM Dayanamıyacağım.

2. MAHKUM Uykusuzsun, açsın, yorgunsun, mesela bu.
3. MAHKUM Bu hep böyle olmayacak mı?
1. MAHKUM Olmıyacak.
3. MAHKUM Biliyorum gitgide daha güç olacak. Daha çok şey isteyeceğiz... Halbuki sonu yok. Apaçık görüyorum.
1. MAHKUM (*Üstüne yürür*) E be aklını başına topla. Ben sana dedim oyun bozanlık edeceksin diye (*Sarsar*).
3. MAHKUM Bırak beni.
1. MAHKUM Ellerini ayaklarını bağlar yukarıya hapsederim. Anladın mı ödle.
3. MAHKUM (*Silkinir pencereye koşar*). Bırakın beni, teslim olacağım. Gelme üstüme aklın varsa gelme. (*Birden tüfeği kapar ötekilere doğrultur*). Gelme üstüme!
1. MAHKUM Koy onu yerine.
3. MAHKUM Dur orada, kim kımıldarsa ateş ederim.
2. MAHKUM Bacaksız kendine gel.
3. MAHKUM Geri çekilin, geri çekilin.
2. MAHKUM Geri çekil Reis.
3. MAHKUM Bana yaklaşayım demeyin.
1. MAHKUM Yaklaşan filan yok, ne istiyorsun?
3. MAHKUM Bana mani olursanız ateş ederim.
1. MAHKUM Sen ne istediğini bilmiyorsun budala.
3. MAHKUM Biliyorum. Buradan hepinizden kaçmak istiyorum. Öleceksem artık ölmek istiyorum. (*4. Mahkum bir şeye kararlı ye-*

rinden kalkar, 3. Mahkum o tarafa döner.)
İhtiyar kalkma yerinden.

1. MAHKUM (*4. Mahkum'a*) Delirdin mi, otur!

3. MAHKUM Yukarı çık sen, git burdan. (*4. Mahkum 3. Mahkumun üstüne yürür.*)
Gelme üstüme Allah aşkına gelme vururum.

1. MAHKUM İhtiyar!

3. MAHKUM (*Geri çekilerek*) Gelme diyorum. Yalvarırım, seni vurmak istemiyorum. Ateş edeceğim gelme üstüme. (*Ağlamağa başlar.*) Yalvarırım gelme ateş edeceğim. Gelme. (*Sırtını duvara dayamıştır; ateş edemez ağlar, 4. Mahkum tüfeği alır. 3. mahkum vuracak zanniyle kolunu yüzüne siper eder. 4. Mahkum tüfeği sakın sakın kapının yanına bırakır. Aşağı iner.*) Gelme demiştim sana, gelme demiştim sana.

1. MAHKUM Bacaksız, git yüzünü yıka boşaldın işte. Olur bunlar, hepimizin başından geçti. Benim de. Hadı gel benimle. Gitmek istersen gidersin, ne yapalım. (*1. Mahkum ve 3. Mahkum çıkarlar*).

2. MAHKUM Vay canına. Oğlan delirdi. Hep anasının kabahatı bu. Ne vardı orada diki-lecek? Sinir mi bırakır insanda? İstasyonda gibi. Orada da öyledir. İnsanın yüreği kal-kar her dakika tren gidecek diye. Bekle-mek insanı yiyip bitiriyor. Reis haklı. (*Bir sigara çıkarır, çakmağıyla yakar.*) Sen de içsene bir tane, korkma annen görmez.

(*Kızın yanına oturur*). Kaçmak kafi değil. Her şeyi hesaplamalıydı. Ümidi kesmiştik yaşamaktan. Cezamız ne ise görecektik. Bir küçük ümit belirdi. Allah kahretsün bizi o mahvetti. Biliyor musun Bacaksız seni deli gibi seviyor. Ama benden duymamış ol. Nereden anladın diyeceksin. Ben adamın ciğerini okurum. Seni öyle baygın bulunca anasını bile unuttu. Haklı ama mesela bende vicdan micdan hak getire. Gel gelelim sana bakarken keşke bu kızı görmeseydim diyorum, anasını satayım, yaptıklarımından pişman oluyorum. Bir insan pişman olmıya başlamışsa ondan hayır kalmadı demektir. Düşünüyorum da bazan ,inanmazsın ama, ben de sizin gibi ince ince derin derin düşünürüm. Şura da evcilik oynıyacağımıza sahiden evimizde olabilirdik. Böyle yanında otururdum. Sen benim karım veya sevgilim olabilirdin. Ama olmuyor işte. Değilsin. Ulan bende oynatıyorum galiba. (*Kalkar*). Reis ne yapıyorsun be hâlâ aşağıda. (*Pencereye gider*). Onlar da bekliyorlar. Herkes bir şey bekliyor. (*Tekrar karpıya*) Çıkın artık yukarıya yoksa hep birden tüydünüz mü? (*Canavar düdüğü*) Al sana yine şenlik başladı. Bari altından bir halt çıkmasa.

1. MAHKUM (*Girer*). Ne dırlanıyorsun?
2. MAHKUM Neredesiniz be, bir araba geldi.
1. MAHKUM (*Kayıtsız*) Gelsin.
2. MAHKUM Nöbetçilerle konuşuyorlar.

1. MAHKUM Sana ne, memleketi sen idare edecek değilsin ya?
2. MAHKUM Ne demek istiyorsun?
1. MAHKUM Kapat artık çeneni beni rahat bırak.
2. MAHKUM Bana gelince parlıyorsun. Bacak-sıza iki satır laf edemedin.
1. MAHKUM Faydası var mıydı kuru lafın?
2. MAHKUM Ne yani gidecek mi?
1. MAHKUM Bilmem.
2. MAHKUM Vaz geçmedi mi?
1. MAHKUM Hayır.
2. MAHKUM Bırakacak mıyız?
1. MAHKUM Bilmiyorum be, bize ne zaten?
2. MAHKUM Bize ne olur mu? Beraber kaçtık.
1. MAHKUM Şimdi de beraber mi teslim olalım?
2. MAHKUM Hani bu lafları ağzına alanı tuz buz edecektin? Lafı ne, herif gidip düpe-düz teslim oluyor. Ne diye kaçtık öyleyse? Ne diye silah çaldık, söylesene? Belki de Meclis bizi af ederdi.
1. MAHKUM Benim söyleyecek lafım yok oğlum.
2. MAHKUM Neden?
1. MAHKUM Söyledim ya bana ne?
- KIZ Yani bırakmıyacak mısın gitsin?
1. MAHKUM Bir itirazın mı var? Sen değil-miydin bize teslim olmayı tavsiye eden?
- KIZ Ama öyle tek başına giderse?
1. MAHKUM Düşünmüş taşınmış kararını vermiş, ben ne yapayım.

KIZ Sen de bana ne diye düşünebilirdin değil mi? Cemiyet mahkum etmiş bana ne? Cemiyet cezalandırıyor bana ne? Ama tek ümidiniz bendim. Belki bir çare bulurlardı size. Sizi bırakamadım. Şimdi siz bana ne diyorsunuz? Hiç bir çare bulmadan.

1. MAHKUM Bakıyorum Bacaksız gidiyor diye aslan kesildin.

KIZ İftira etmeyin hepiniz için kaldım.

1. MAHKUM Çıkıp giden ben olsam, yine böyle konuşur muydun?

KIZ Niçin böyle konuşuyorsunuz?

1. MAHKUM Canım istiyor.

KIZ Çok güzel. Benim de canım eve dönmek istiyor.

1. MAHKUM Ooooo beraber mi gidiyorsunuz?

2. MAHKUM Reis sen de sapıttın iyice.

1. MAHKUM Bir daha lafa girersen ağzını kulaklarına kadar yırtarım. Ömrünün sonuna kadar sırtırsın it!

2. MAHKUM Kabahat seni adam yerine koyan da.

KIZ Siz ne yaptığının farkında mısınız? (4. mahkum girer.)

1. MAHKUM Sen ne yaptığının farkında mısın?

KIZ Ne yaptım ben.?

1. MAHKUM Bizi ayakta tutan nefretti. Bize öyle iyi davrandın ki nefret etmez olduk. Ama ben yutmadım. Ben yine nefret ediyorum. Yine kin tutuyorum. Ama Bacaksız işte yıkıldı. Çıkıp gidiyor. Senin yü-

zünden, kaçarken ölmekten korkuyordu. Şimdi yaşamaktan. Anladın mı bize ne yaptığını?

2. MAHKUM (*Anlayışlı*) Reis.

1. MAHKUM Sen karışma.

2. MAHKUM Reis.

1. MAHKUM Seni de yıkacak. İhtiyarı da, göreceksin. Hiç birimiz onun kadar akıllı değiliz. Ama beni kimse mağlup edemez.

2. MAHKUM Bu söylediğine kendin inanıyor musun?

1. MAHKUM İnanıyorum tabii, yalan mı söyledim sanıyorsun.

2. MAHKUM Yalan değil ama yanlış. (*3. mahkum girer*). İşte Bacaksız da geldi. Belki de caymıştır gitmekten.

KIZ Gidecek misin?

3. MAHKUM Gidiyorum.

KIZ Yapayalınız?

3. MAHKUM Biliyorsun faydası yok. İsrar etme, sen kendin söyledin. Kalsam ne fark eder?

KIZ İyi düşün.

3. MAHKUM Düşünüyorum. Sana çok şey borçluyuz. Nasıl oldu bu bilmiyorum. Ama kimseye kinim kalmadı. Kimse ile bir alıp vereceğim yok artık. Ölmek bana güç gelmiyecek. Anlıyorsun değilmi? Ölsem ne çıkar. Ne diye direneceğim. Ama yaşarsam sevinirim. Belki bir hayır yahut evet diyen çıkar Reis fıçıları kaldırdım. Siz teslim olacağımı bildirin yeter. Kapıyı açar atarım

kendimi dışarı. Ondan sonra kolay. An-
nem bana avukat tutar. Belki avukata da
lüzum kalmaz. Bir diyeceğin var mı?

1. MAHKUM (*Sakinleşmiştir.*) Var.

3. MAHKUM Söyle.

1. MAHKUM Bekle biraz.

3. MAHKUM Bekliyemem!

1. MAHKUM Bekle belki de hep beraber çıka-
rız.

2. MAHKUM Ne?

1. MAHKUM Tek başına çıkarsa bunu vurur-
lar. Bir dalavere çeviriyoruz sanırlar. Hep
beraber çıkalım.

2. MAHKUM Hepimizi birden vururlar.

1. MAHKUM Yok canım, üç gün mühleti ne
diye verdiler öyleyse?

2. MAHKUM (*Korkmaya başlamıştır*). Ne di-
ye verdiler.

1. MAHKUM Kendiliğimizden, bu kızın haya-
tını bağışlarsak, elbet bunun bir karşılığı
olacak.

2. MAHKUM Ne gibi?

1. MAHKUM Söylesene bana, ulan bu kızın de-
ğeri ne milyonlarca insan içinde? Hiç değil
mi? Olsada olur, olmasada. Ama o yaşa-
sın diye bize dokunmadılar. Üç gün de
mühlet verdiler. Üç gün sonra belki üç gün
daha verecekler Anlıyor musun? ama bu
sefer onun hayatını biz bağışlıyoruz.

2. MAHKUM Dönek sen de daha demin kıza...

1. MAHKUM Biliyorum zayıf adamın biriyim.

Fasafiso onlar. Sapıttığıma bakma. Bu fırsatı kaçırmıyalım.

2. MAHKUM Daha üç günümüz var helâlinden Reis. Sen hesap bilmiyor musun? Ne diye şimdiden çikalım. (*Sarsar*). Cevap verse ne. Bir tek gün müsaade edin bana sizi ikna edeceğim. Yeniden plan yapalım. Cevap ver be (*1. Mahkum'a vurur*). Hayvan oğlu hayvan elini kaldırsana, niye vurmuyorsun? Korkak. Hepiniz korkaksınız. Hepiniz. Hadi üstüme yürüsenize?

1. MAHKUM (*Yumuşak*) Sahtekar.

2. MAHKUM Yalan söyledim size... ölmekten ödüm patlıyor benim. Hiç birinize güvenmiyorum. Ne olur benim için kalın. O zaman hep beraber çıkarız. En önde ben çıkarım.

1. MAHKUM Sahtekâr bir daha bu kararı vermeyiz.

2. MAHKUM Veririz, niye vermiyelim?

1. MAHKUM Vermeyiz .Bir daha bu kadar cesur, bu kadar akıllı olmayız. İhtiyar geliyorsun değil mi bizimle? (*4. Mahkum yukarı çıkar*). Sahtekâr bırak bu inadı yukarı çikalım göreceksin işler ne kadar iyi gidecek.

2. MAHKUM Kafanız çalışmıyor artık sizin. (*Kıza*) Sen benimle kalacak mısın?

KIZ Bilmiyorum.

2. MAHKUM (*Tüfeği alır*). İstersen kalma.

KIZ Eğer gitmezsen..

2. MAHKUM Gitmiyorum. Ne gideyim?

KIZ Kalırım başka ne yapabilirim?

2. MAHKUM İşte bu kadar, Silah ta bende kalıyor.

1. MAHKUM Sahtekâr gel bizden ayrılma!

2. MAHKUM Bana karışmayın artık.

KIZ (3. Mahkuma). Hani bana birşey sormuştun?

3. MAHKUM (Telaşla) Hiç bir şey sormadım.

KIZ Onun cevabını öğrenmek ister misin?

3. MAHKUM Hayır. Öğrenmek istemiyorum. Hayır.

KIZ Öğrenmen lazım. Bunu bil de ona göre hareket et. Cevabım evettir. Anlıyor musun? Evet!

3. MAHKUM Ne fark eder?

KIZ Gidecek misin? Düşünmeden, tedbir almadan?

3. MAHKUM Reis acele edelim geç kalıyoruz. İhtiyar nereye gitti?

1. MAHKUM Yukarı... Şimdi gelir.

3. MAHKUM (Bağırır). İhtiyar...

2. MAHKUM Anlaşıldı gidiyorsunuz.

1. MAHKUM Sen de gelseydin; kızı da birlikte alırdık. Daha emniyette olurduk, ama bu defa karışmıyorum, sen bilirsin?

2. MAHKUM (Tüfeğini doldurarak). Onu kimse elimden alamaz. Benimle kalacak beni koruyacak. Üç gün üç gündür. Ben sizi pencereden korurum bir kalleşlik yaparlarsa.

1. MAHKUM Çek o silahı üstümden, döğüşmeye gitmiyoruz. Teslim olacağız; silah oyunu yok. (Kıza). Hadi vedalaşalım. En iyisi

bir an önce basıp gitmek. Söylediklerimi unutma emi? Bizi ziyarete gelirsin, sigara ile sucuk getirirsin; âdettir. Pazar Perşembe öğleden sonra. Allaha ısmarladık kızım. Talebelerine derste bunları anlatacaksın değilmi? (*Sert*). İhtiyar, Bacaksız siz aşağıya... (*Durur*). Sahi bu sefer bu yok! Eyvallah Sahtekâr. Unutma istersem kızı da beraber alırım. Ama onu sana bırakıyorum. Nasıl olsa arkamızdan geleceksin.

2. MAHKUM O hiç belli olmaz. Haber vereyim mi?

1. MAHKUM Ben sana işaret ederim. (*4. mahkum iner. İlk gün giymediği yeni elbiseleri giymiştir*). İhtiyar bu ne hal be? Bayağı insan olmuşsun. Bir zamanlar çok yakışıklıydın herhalde? Hadibakalım çocuklar telaş yok. Bir rüya gördük bitti. Şimdi ayı-lalım. Tamam mı? Sahtekâr kıza iyi bak bir şey yaparsan beynini dağıtırım.

2. MAHKUM Anladım.

1. MAHKUM Eyvallah.

2. MAHKUM Güle güle reis. (*1. mahkum çıkar*).

3. MAHKUM (*Kızın arakasinda durur*). Senden kaçıyordum anladın değil mi? Mademki ölecektim, gözüm arkada kalmamalıydı. Ama evet dedin. Evet şimdi gidip kendimi temize çıkarmam lazım. Niçin yaşayacağımı biliyorum artık. İyi biliyorum. Beni yeniden muhakeme ederlerse ne söyleyeceği-

mi hazırladım. Beni beklersin değil mi? (*Sükut*). Annem seni bulur. Seni üç günde ayağa kaldırır.

1. MAHKUM (*Aşağıdan bağırır*). Bacaksız.
3. MAHKUM Reis beni çağırıyor gitmem lazım. Vedalaşmak istemiyorum. Buna lüzum yok senden ayrılmıyorum ki... Bir kerecik yüzüme bak yeter. (*Bakışlırlar*). Beni bekle olur mu?

KIZ Git artık.

3. MAHKUM Sahtekâr al bunu (*Mızıkasını çıkarır*). Çalmasını hapiste öğrenmiştim. Sen de öğrenirsin. İyi bak e mi, onu sana emanet ediyorum. bahtın açık olsun!
2. MAHKUM Senin de Bacaksız. (3. *Mahkum çıkar, 4. Mahkum kıza yaklaşıp birşeyler söylemek ister. 2. Mahkumdan yardım ister gibi bakar. Sonra vazgeçer. Uğur zincirini kızın önüne bırakır. Kızın elini şefkatle elinin içinde tutar.*) İşte bak senden nefret etmiyor. Zincir verdin ha? Sen? ihtiyacın kalmadı mı ihtiyar? (4. *Mahkum çıkmak için yürür*). Ağır ol bakalım. Sen hiç yanılmazsın! Elbet bir bildiğin var! Sen insanları benden iyi tanırsın. Ben deli değilim. Vazgeçtim kalmaktan ben de geliyorum. Burada tek başıma boy hedefi gibi... Ben deli değilim, (*Silahu bir tarafa fırlatır.*) Canı cehenneme. Bu istemez. Reis dedi ya silah oyunu yok. (*Mızıkayı masanın üstünden alır cebine koyar*). Bacaksız bunsuz yapamaz. Hadı ihtiyar gidelim ar-

tık. Allaha ısmarladık pilicim. Çıkacağımızı haber ver merasim yapsınlar. (4. Mahkum ile beraber giderler.)

KIZ (Bağırır). Gitmeyin. (Önce kapıya koşar sesi güç çıkmaktadır.) Gitmeyin. (Sonra pencereye atılır, açar.) Teslim oluyorlar. Şimdi kapıdan çıkacaklar. Dördü birden, silahları yok. Teslim olacaklar. (İrkilerek) Hayır (İnanmıyarak) Hayır. (Yapmayın der gibi). Hayır. (İsyanla) Hayır. (Silah sesleri) Hayır..... Hayır (Pencere-den ayrılır.Silah sesleri. Yere kapanır.. Yeri yumrukluyarak isyanla) Hayır... Hayır... Hayır... (Silah sesleri).

P E R D E

S O N

Yıldırım Önal — Tekin Akmanşoy

Yıldırım Önal, Meral Gözendor, Tekin Akmanşoy, İlyas Avcı, Yalın Tolga

Tekin Akmansoy

Meral Gözendor

İlyas Avcı

İlk kez 1958 yılında Devlet
Tiyatrosunda sahneye konulan
«Duvarların Ötesi» aradan
geçen yedi yılda Şehir
tiyatroları ile özel ve amatör
tiyatrolar tarafından
da oynanmış ve sayısı
tutulamayan bir temsil
gücüne erişerek, afiştin
inmeyen bir eser niteliğini
kazanmıştır.

«Duvarların Ötesi» son yıllar
tiyatro oyunları içerisinde enbaşda
gelenlerdendir